



SPLOŠNI TEDENSKI PR

POSOLJIL
Dne 29. oktobra
kampanja prodaje bo
jila zmage. Ta izdaja
zvezne zakladnice pred
prav tako dobro in zanesljivo
investicijo prihrankov za prebi
valstvo Zedinjenih držav kot
prejšnje izdaje vojnih bondov.
Namen kampanje je prodati za
11 tisoč milijonov dolarjev bon
dov posojila zmage. Kampanja
bo zaključena 8. decembra.

PREDSEDNIKOV GOVOR
Predsednik Truman je ob pri
liki proslave "mornariškega
dne," 27. oktobra v svojem go
voru v glavnem ponovno pouda
ril smernice Zedinjenih držav z
ozirom na ameriške odnose z
inozemstvom in vzdrževanje
svetovnega mira. Te smernice so
bile že pred tem izražene od po
kojnega predsednika Roosevelta
in odobrene na konferenci
Združenih narodov v San Fran
ciscu.

CARTER POLNOMOČEN
Carter organizacije Združenih
narodov za svetovno varnost, ki
je bil pretekli pomlad sprejet na
mednarodni konferenci v San
Franciscu, je dne 24. oktobra
postal polnomočen. Omenje
nega dne je bilo poslano toza
vedno potrdilo od Sovjetske uni
je, s čimer je 29 držav potrdilo
Carter, kar predstavlja predpi
sano večino. Ameriški državni
tajnik James F. Byrnes je nato
podpisal protokol in s tem po
trdil, da je Carter Združenih na
rodov stopil v veljavo. Byrnes je
pri tej priliki dejal, da je Carter
postal del mednarodnega zaka
na in da je ta dan važen za vse
miroljubne narode sveta. Pri
stavil pa je, da je mir odvisen od
dobre volje ljudstev in ne od do
kumentov.

SAM SE JE SODIL
V zaporu v Nuernbergu, kjer
je čakal na obravnavo, je se obe
sil dr. Robert Ley, eden izmed
24 glavnih nemških vojnih kri
minalcev. Obesil se je na brisa
čo. Tako bo imelo zavezniki so
dišče za soditi enega vojnega
kriminalca manj.

VEČ RESNICE
General MacArthur, povelj
nik ameriških okupacijskih sil
na Japonskem, je pozval japo
nsko časopisje, da naj ne prikriva
čitateljem resnice, posebno re
snice o vojnih kriminalcih. Isto
naj velja za radio-postaje. Ljud
stvo naj izve vso resnico brez
prikrivanja ali zavijanja. Ako
radio in časopisi ne bodo upošte
vali poziva, bo tam nameščeno
osobje, ki se bo ravnalo po uka
zih okupacijskih oblasti.

JESENSKI LOV
Poročilo United Pressa iz
Londona javlja, da čete maršala
Tita v Jugoslaviji iščejo genera
la Dražo Mihajlovića, o kate
rem se sodi, da se skriva v go
rovju vzhodne Bosne. Ako bo
Mihajlović ujet, bo postavljen
pred sodišče kot izdajalec, ki se
ni nikdar bojeval proti nemškim
in italijanskim okupatorjem,
ampak je sodeloval z njimi.

VOLITVE NA BALKANU
V osvobojenih balkanskih de
želah se bodo v bližnji bodočnosti
vršile splošne volitve, pri ka
terih bodo ljudstva z glasova
nji odločila svoj bodoči vladni
sistem. Volitve v Jugoslaviji se
bodo vršile 11. novembra. Zdi se,
(Dalje na 2. strani)

V TAKEM SVETU ŽIVIMO

Republika Zedinjenih držav
ni militaristična dežela. Nam
ta bili prva in druga svetovna
vojna vsiljeni. Po prvi svetovni
vojni smo hitro razpustili naše
milijonske armade in se iznebili
celo velikega števila naših voj
nih ladij. Verjeli smo v miro
ljubnost sveta in smo skušali
vse države sveta pridobiti za
splošno razoroženje, čimur smo
mi dejansko pokazali pot. V od
govor smo dobili nekaj brezpo
membnih izjav in visoko donečih
fraz, toda države z agresivnimi
nameni so se naprej oboroževa
le.

Mnogo dobro mislečih, pa
kratkovidnih ljudi v tej deželi
in drugod je računalo in še raču
na s takim svetom, kakršen bi
po naših željah in idejah moral
biti. Ako bi bile vse države sveta
miroljubne, n e bi bilo treba ni
kakkega vojaštva in oboroževa
nja. Žal, da temu ni tako. Saj bi
tudi policajev in sodnikov in je
ne potrebovali, če bi bili vsi ljud
je pošten in pravični. Povečini
so, to vemo, toda ne vsi. Zato
moramo imeti policiste in sodni
ke in ječe. S samimi željami in
najlepšimi idejami se ne dose
že ničesar. Treba je računati z
razmerami, kakršne so, ne z ide
jami, ki so neizvedljive, dokler
je človeštvo tako kot je.

Mi vemo, da so se Amerika,
Anglija, Francija, Čehoslova
ška, Poljska, Jugoslavija in tudi
Etiopija iskreno skušale izogni
ti zadnje vojne in da niso imele
nikakega namena napasti kako
drugo deželo. Toda njihova mi
roljubnost ni nič izdala. Bile so
napadene in so se morale brani
ti. Vojno so pričeli mednarodni
zločinci. Ako bi takih zločincev
ne bilo, ne bi bilo vojn. Žal, da
jih same pobožne želje miroljub
nih ljudstev ne odpravijo.

Zdi se, da je edino upanje za
preprečitev bodočih vojn v mo
čni mednarodni organizaciji, ki
bo voljna in zmožna držati med
narodne zlikovce v šahu, tudi z
oboroženo silo, če bo treba. Tu
di mestna policija se mora po
služevati sile, da meščanov ne
terorizira mala skupina ropar
jev, tatov in ubijalcev.

Organizacija Združenih nara
dov, ki je bila pričeta preteklo
pomlad na konferenci v San
Franciscu, je, vkljub vsem po
manjkljivostim, dober osnutek
močne mednarodne organiza
cije, ki bo nekoč mogla vzdrževati
mir med narodi sveta; tako vsaj
upamo. Dasi je danes samo veči
noma še na papirju, predvideva
močno mednarodno oboroženo
silo, ki naj bo zmožna v kali za
dušiti pričetek vsake vojne med
narodi. Zborovalci na konferen
ci so se zavedali, da bo med na
rodi sveta vedno nekaj zlikov
cev, katere bo treba držati v ša
hu, da ne zanetijo ponovnega
svetovnega požara. Zavedali so
se, da moramo računati s svet
om takšnim kot je, ne kakr
šnega bi želeli imeti. Morda bo
nekoč v bodočnosti drugače, to
da zdaj še ni.

Dokler pa organizacija Zdr
ženih narodov še ne razpolaga z
močjo, ki bi mogla preprečiti bo
doče mednarodne vojne, je po
trebno, da miroljubne države,
kot je Amerika, začasno odbr
žijo primeroma močno oborože
no silo. Ne za napad, ampak za
obrambo in vzdrževanje mira.
Američani niso militaristi, toda
dve svetovni vojni sta jih nau
čili, da miroljubnost ene države
(Dalje na 2. strani)

Poljski časnikarji v Jugoslaviji

Maršal Josip Broz Tito je ne
davno sprejel skupino poljskih
časnikarjev, ki so posetili Beo
grad. Na številna vprašanja od
strani časnikarjev je maršal Ti
to odgovoril:

"Po mojem mnenju morajo
naši slovanski narodi bolj kot
kdaj poprej v zgodovini upošte
vati izkušnje in se končno sku
šati izogniti vsega, kar bi mo
glo povzročiti spore med slovan
skimi narodi. Vzpostaviti mora
mo razmere, v katerih ne bo no
ben slovanski narod dvignil ro
ko nad slovanskega brata, samo
zato, ker bi se gotovo osebe ho
tele okoristiti s spori med brat
skimi ljudstvi.

"Jaz mislim, da so slovanski
narodi sedaj zavzeli pravo pot.
Vseslovanska kooperacija je do
kazala, da so bili protinarodni
elementi, ki so bili odgovorni za
prejšnje smernice, v vseh slo
vanskih deželah odstranjeni, ter
so ljudje iz ljudstva zavzeli
vlado.

"V inozemstvu se mnogo go
vori o nastopu 'slovanske dobe'
in delajo se poskusi pripisova
nja imperialističnih namenov
Slovanom. Jaz sem popolnoma
prepričan in upam, da ste vi ena
kega mnenja, da je vse to ne
smisel. Slovani nimajo nikakih
namenov zatirati druga ljud
stva. Oni preveč cenijo svobodo,
ker so bili dolgo prisiljeni se
boriti za svojo svobodo in neod
visnost. Slovani cenijo svojo
svobodo in svobodo drugih na
rodov. Oni nimajo želje gospo
dariti drugim ljudstvom ali jih
zatirati.

"Zakaj se zdaj skušajo pripi
sovati imperialistični nameni
slovanskim ljudstvom? Zato,
ker zdaj Slovani zahtevajo tisto,
(Dalje na 2. strani)

DRAGA VOJNA

Druga svetovna vojna je bila
za Ameriko neprimerno bolj
draga kot prva, tako v finan
čnem oziru kot v življenjskih
žrtvah in pohabljenih. V fi
nancah nas je stala okrog 300 ti
soč milijonov dolarjev, torej več
kot desetkrat toliko kot prej
šnja. V prvi svetovni vojni je iz
gubilo življenj okrog 50,000
ameriških vojakov, v drugi vojni
pa nad 250 tisoč, ali petkrat to
liko.

Tudi število pohabljenih vo
jakov je bilo v drugi svetovni
vojni mnogo večje kot v prej
šnji. Millard W. Rice, direktor
narodne organizacije Pohab
ljenih ameriških veteranov, raču
na, da je bilo v zadnji vojni
pohabljenih okrog dva in pol
milijona ameriških vojakov. Ta
pohabljenja izhajajo od ran, bo
lezni in ponesrečb. To število je
petkrat višje kot je bilo v prvi
svetovni vojni. Izmed pohabljen
cev jih je povprečno ena deseti
na ali četrt milijona popolnih
invalidov.

Ironija pri tem, pravi Mr.
Rice, da pohabljeni vojaki, ki so
prišli nazaj in so še sposobni za
kako delo, v mnogih primerih
dela ne dobijo, njihove penzije
pa so prenizke za eksistenco. V
nekaterih izrednih primerih do
be popolni invalidi do \$300 me
sečne pokojnine; toda takih pri
merov je malo. V največ prime
rih dobivajo po \$125 na mesec.
Prej omenjena veteranska orga
nizacija bo skušala izposlo
vati od kongresa, da se pohab
ljenim veteranom zviša mesečna
pokojnina za \$25 ter da se zviša
podpora tudi za žene in otroke
veteranov.

SVET POSTAJA MANJŠI

Naša zemljiska obla se v znani
človeški zgodovini ni skrčila, to
da posamezni deli sveta oziroma
ljudstva sveta so si postala bli
žja. To so povzročila izboljšana
transportacijska sredstva, pred
vsem letala.

Leta 1872 je Jules Verne na
pisal fikcijo ali izmišljeno po
vest o Angležu, ki je za stavo
obkrožil našo zemljo v 80 dneh.
Phileas Fogg, kakor je bilo ime
temu izmišljenemu potovalcu
okoli sveta, je potoval s parni
ki, vlaki, konjsko vprego, s slo
ni itd. Zanimiva povest je bila
prevedena tudi v slovenščino in
smo jo mladi šolarčki še par de
setletij pozneje z velikim užit
kom čitali.

Ko je knjiga izšla, so jo ljud
je sprejeli kot lepe sanje pisate
lja z bujno domišljijo, toda bili
so najbrže le redki, ki so verjeli,
da je ideja dejansko izvedljiva.
Toda 17 let pozneje je drzni Nel
lie Bly v resnici obkrožil svet v
72 dneh.

V začetku oktobra 1945 pa je
armadno letalo Globester obkro
žilo našo zemljisko oblo skoro
pri njeni največji "debelini" v
šestih in eni četrtinki dneva.
Letalski poleti okoli sveta so bi
li sicer že pred tem izvršeni v
krajšem času, toda dalje od rav
ni, kjer je obseg zemeljske
oble mnogo krajši kot pri ravni
ku ali ekvatorju. Obseg zemelj
ske oble pri ravniku je 24,900
milj in letalo Globester je pre
letelo okrog 23,150 milj na pole
tu okoli sveta. V letalu so bili v
tem zgodovinskem poletu poleg
posadke tudi časniki poročeval
ci, med njimi ena ženska. Polet,
ki je bil izvršen brez nepravil
ni bi začetek rednih letalskih po
letov okoli sveta, ki si jih bo v
doglednem času lahko privoščil
vsak, katerega bo veselilo in ki
bo mogel plačati zahtevano pri
stojbino.

Sicer je pa dvomljivo, da bi se
takih nepretrganj poletov okoli
sveta posluževalo mnogo po
tvalcev. Svetovni potniki hoče
jo videti svet, in če se letalo na
nekaterih določenih točkah ustavi
le toliko, da se založi z gasoli
nam in drugimi nujnimi potreb
ščinami, potniki ne vidijo dosti
drugač kot oblake. Ko bodo
aranžirani redni poleti okoli
sveta, bodo potniki po večini iz
stopali na eni ali drugi postaji
ter bodo po nekaj dneh ali ted
nih nadaljevali pot z drugim le
talom.

SLOVENSKE VESTI

V Cairnbrook, Pa., in sicer v
Unijški dvorani, se bo v soboto
3. novembra vršila veselica, ka
tero priredi društvo št. 198 ABZ.
Začetek je določen za pol osmo
uro zvečer.

Koncert "Glasbene Matice" v
Clevelandu, Ohio, se bo vršil v
nedeljo 4. novembra v Sloven
skem narodnem domu na St.
Clair Ave. Začetek je določen za
pol osmo uro zvečer.

Martinovo zabavo za večer 10.
novembra naznanja društvo št.
170 ABZ v Chicagu, Ill. Vršila se
bo v Golenkovih prostorih na
Blue Island Ave.

Veliko skupno prireditve na
znanjati združene podružnice
SANS v Chicagu, Ill., za nedeljo
18. novembra.
(Dalje na 2. strani)

Povratek kongresni kov iz Evrope

Sredi oktobra sta se vrnila z
dvamesečnega potovanja po Ev
ropi dve skupini kongresnikov,
ki so študirali razmere v Starem
svetu. V eni skupini je bilo
enajst članov poslanske zborni
ce, ki so predstavljali toliko
kongresnih odsekov. V drugi
skupini, ki je zastopala odsek
zunanjih zadev, sta bila kon
gresnik Mundt iz North Dakote
in kongresnica Bolton iz države
Ohio. Šest članov prve skupine
je obiskalo 32 dežel Evrope in
Srednjega Vzhoda, pet iz iste
skupine 20 dežel, in nadaljna
dva, kot druga skupina, sta obis
kala tudi 20 dežel.

Vrtniški se kongresniki so po
dali svoja poročila pristojnim
odsekom. Ta poročila so se na
našala na ameriške odnose
napram Rusiji; na potrebo hi
trejše razprodaje ali oddaje
ameriškega vojnega blaga v Ev
ropi; na problem Palestine; na
izboljšanje operacij UNRRA, na
boljše ameriške zunanje smerni
ce itd. V mnogih ozirih so kon
gresniki prišli do enakih zak
ljučkov, dasi so probleme študi
rali kot posamezniki.

Načelnik skupine, ki je prva
posetila Rusijo po zaključku
vojne, kongresnik Wickersham,
je poročal, da je njegova skupi
na našla rusko ljudstvo prijazno
in prijateljsko naklonjeno Ame
riki, ki ne misli na vojno, am
pak si po največji možnosti sku
ša izboljšati svoj življenjski po
ložaj. Obžaloval je, da se od naše
strani ne skuša dovolj odstrani
ti vzroke nesporazumov.

Poročilo kongresnika Mundta
in kongresnice Bolton je bilo v
tem oziru ostrejšje: "Po najinem
razumevanju leži slabost naše
smernice napram Rusiji v tem,
(Dalje na 2. strani)

KONEC QUISLINGA

Vidkun Quisling, 58-letni iz
dajalec svoje domovine in lut
karski premier Norveške tekom
nemške okupacije, je bil dne 10.
septembra po obsežni porotni
obravnavi obsojen na smrt z
ustrelitvijo. Obsojen je bil za
radi veleizdaje, moritve in tat
vine. Dne 24. oktobra je bil v
stari norveški trdnjavi Aker
shus ustreljen.

Quisling je bil prvi izmed ev
ropskih izdajalcev, ki je prodal
svojo deželo Nemcem. Z njego
vo pomočjo in sodelovanjem so
Nemci vdrla na Norveško dne 9.
aprila 1940 in so v nekaj tednih
zasedli vso deželo. Informacije
glede norveške obrambe si je
Quisling nabral med leti 1931 in
1933, ko je bil član norveškega
kabineta v činu obrambnega mi
nistra. Te informacije je leta
1940 dal na razpolago Nemcem,
da so brez velikega odpora za
sedli deželo. Quisling je pod
nemško okupacijo postal pre
mier ter je bil soodgovoren za
smrt, izgnanstvo ali internacijo
mnogih svojih rojakov. Poleg
tega si je bil prilastil mnoge
dragocenosti iz kraljeve palače.

Zdaj je prejel plačilo, ki ga
zaslužijo izdajalci. Devet dni
prej, to je 15. oktobra, je na isti
način storil svoj neslavni konec
drugi prominentni Nemcem pro
dani izdajalec, bivši francoski
lutkarski premier Pierre Laval.
Vidkun Quisling je pred svojo
smrtjo dočkal dvomljivo "sla
vo," da se po njem imenujejo in
se bodo imenovali "kvizlingi" v
bodoče vsi narodni izdajalci in
sodelovalci s sovražnikom. Nek
danje označbe za izdajalce, Ju
(Dalje na 2. strani)

POROČILA OD TAM PREKO

Izčrпки iz poročil reporterja
Andrice iz Jugoslavije cleve
landskemu dnevniku Cleveland
Press:

"Vsak Američan, ki je bil ne
kaj časa v Beogradu, pozna biv
šega clevelandskega brivca Mi
lana Penjića, ki ima pravo ame
riško brivnico na Carja Nikola
ja cesti. Člani različnih ameri
ških misij so me opozorili na Pe
njića. Šel sem ga obiskat, ne sa
mo zato, ker so moji lasi potre
bovali striženje, ampak tudi za
to, ker ima Milan v Clevelandu
brata Lazarja Penjića. Njegove
brivnice ni mogoče izgrešiti.
A meriški belo-rdeči brivski
znak se vidi od daleč. Na oknu
in vratih so znaki, napravljeni v
Ameriki, ki naznanjajo svetu,
da je to pravi ameriški brivski
salon.

"Prvo, kar vidiš, ko stopiš v
brivnico, je velika ameriška za
stava na steni. Na drugi steni je
brivska licenca, ki jo je Penjić
dobil od državnega odbora v
Illinoisu leta 1907. Ko je prišla
moja vrsta, sem sedel v pravi
ameriški vrteči se brivski stol.
To je edini tak stol v Beogradu.
Mr. Penjić mi je povedal, da ga
je vzel s seboj leta 1930, ko je
prišel sem iz Amerike, in da ta
ki stoli vsakemu ugaajo, po
sebnost pa še otrokom, katere ze
lo zabava, ko se vrtijo okoli. Iz
Amerike je prišla z njim v Ju
goslavijo tudi njegova družina;
njegova dva v Chicagu rojena
sina, Mirko in Aleksander, zdaj
služita v jugoslovanski armadi.
Njegova hiša je bila bombardir
ana in zdaj si je izposodil 150,
000 dinarjev (3,000 dolarjev) za
poprave.

"Brivec Penjić je vesel ameri
ških posetnikov. Celot ameriški
poslanik prihaja tja za striženje
las. Povedal je, kako sta se sre
čala: 'Neki dan je prišel v bri
vnico dobro oblečen mož, ki se
mi je takoj videl kot gentleman.
Ko sem končal striženje, je de
jal, da je vesel, ker je striženje
izvršil ameriški brivec z ameri
škim orodjem in pritisklinami.
Dejal sem, da vsak pride v mo
jo brivnico in da bi želel, da pride
tudi ameriški poslanik. Odgovo
ril mi je, da sem pravkar ostrig
lase ameriškemu poslaniku,
in mi je dal svojo posetko. To
sem bil iznenađen!'

"Pred vojno je bivši cleve
landski brivec imel dober busi
ness, in, če se vse upošteva, dela
dobro tudi sedaj. Ima dva po
močnika in lepotilni salon, kjer
delata dve dekleti. Pomočnika
prejemata 16 dinarjev ali 32
centov na uro, dekleti pa po 19
dinarjev ali 38 centov na uro.
Eden njegovih pomočnikov je
tudi bivši Clevelandčan, Peter
Djurich, ki je bival tu tekom
prve svetovne vojne.

"Njegovi prijatelji in sode
si ga večkrat prosijo, da bi posre
doval zanje pri ameriškem po
slanilstvu, da bi dobili dovoljenje
za iti v Ameriko, in pravi, da
mu je nerodno odgovarjati, da
nima nikakega vpliva pri posla
ništvu. Kadar ga kdo kaj vpraša
glede jugoslovanske politike,
mu kratko odgovori, da on je
samo brivec.

"Predno sem odšel, sem mu
moral obljubiti, da mu pošljem
izrežek njegove storije v listu.
Ako ne, da bo izgubil ugled pri
njegovih prijateljih. Oni nam
reče mislijo, da zato, ker je bil
nekoč v Ameriki, more doseči
vse, celo svojo sliko spraviti v
časopis.
(Dalje na 2. strani)

Vsak po svoje

Pravijo, da bolnik, ki po hudi
operaciji leži mirno in se ne me
ni dosti, kaj počenja z njim
zdravniki in bolničarke, je na
vadno še v nevarnosti za življe
nje. Ko pa enkrat začne brcati
in se pritoževati nad postrežbo,
je navadno znak, da je na poti
okrevanja. To vsaj do znan
mere predstavlja današnji svet,
ki je prestal hudo vojno opera
cijo. Zdaj brca in kriči, kritizira,
kiha in kolne, da ni kar nič lepo.
Strajki, kreg, razbite konferen
ce, obdolžitve in sumničjenja na
vse strani, jeremijade in bev
skanja v časopisih in na radio,
vse to so samo simptomi, da je
svetovni bolnik po težki vojni
operaciji na poti okrevanja.

V ameriškem časopisju do
sledno čitamo o anglo-ameriški
solidarnosti, o anglo-ameriški
komandi itd. Prijatelj Cahej
vprašuje, zakaj se o takih re
šeh ne piše kot o ameriško-an
gleških? Ali smo mi Američani,
ki nas je 135 milijonov, privsek
40 milijonov Angležev?

Dostikrat se poudarja, da Ru
si ameriškim posetnikom v Ru
siji pokažejo samo najlepše kra
je in najmoderneje institucije,
kar da je neke vrste slepilo. To
je morda res, toda Američani
nismo v tem oziru nič boljši.
Kdaj ste še gilišali, da smo odlič
nim inozemskim posetnikom v
Ameriki kazali razdrapano sta
novanjske dele mest, ki jih v no
benem velikem ameriškem me
stu ne manjka, ali revne premo
garske kempe, ali skrajno siro
mašna in nesantitarna bivališča
belih in črnih najemnikov na naš
šem jugu! Saj nismo neumni, da
bi jim to kazali! Odlični inozem
ski posetniki navadno vidijo v
Ameriki le krasne bulevarde in
parke, razkošne rezidence in ho
tele, najmoderneje trgovine in
tovarne in naše najboljšje kul
turne in gospodarske ustanove.
Niti Američani niti Rusi niso
tako neumni, da bi v inozemstvu
oglašali svoje najslabše. In, če
sebi ne zamerimo tega, ne bi
smeli zameriti niti drugim.

Zaloge dobrega žganja v Ze
dinjenih državah so še vedno
omejene. Po nekod je ta žlahtna
kapljica še racionirana. Zlobno
uničevanje take dragocenosti je
skoro kriminalno. Tega se je
najbrž zavedal sodnik v Los An
gelesu, ki je Mrs. W. T. Cald
well dovolil ločitev zakona na
podlagi izjave, da je njen mož
ček v jezi razbil več polnih ste
klenic burbonskega žganja.

V civilno življenje je bilo od
puščenih že nad milijon ameri
ških vojakov, med njimi tudi ne
kaj sto generalov različnih sto
penj. V civilu si bodo vsi skuša
li delati eksistenco po zmožno
stih in prilikah. Nekateri bivši
generali bodo morda obratovali
gasolinske postaje. To je vse v
redu in pravilno, kajti vsako de
lo je častno, samo da je pošteno.
Vsekakor pa bo zanimivo in za
bavno, če bo kak bivši "private"
privozil na gasolinsko postajo in
naročil svojemu bivšemu gene
ralu, da mu natoči gasolina, vo
de in olja, pregleda baterijo in
obriše šipe avtomobila.

V Argentini so imeli nedavno
nekaj revolucij podobnega. Pa
se zdi, da se je tako zongavilo,
kot če se človek pripravljalo na
kih, pa se mu pokazi.
(Dalje na 2. strani)

NOVA DOBA

GLASILO AMERIŠKE BRATSKO ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.2 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XXI. 104 NO. 42

Sodobne zadeve

Vojna je končana, toda izdatki za isto še davno niso poravnani, zato je razpisala vlada Zedinjenih držav kampanjo prodaje bondov zmage. Kampanja se je pričela 29. oktobra in se bo zaključila 8. decembra, to je natančno štiri leta od tistega usodnega dne, ko je bila naša dežela siloma potegnjena v svetovno vojno. Bondi zmage imajo enako varnost in nudijo enake ugodnosti investicij kot vojni bondi dosedanjih kampanj. Z drugimi besedami povedano, ti bondi so najboljša in najbolj varna investicija naših prihrankov.

Nihče še ni ničesar izgubil, če je investiral svoje prihranke v bonde, ki jih izdaja zakladnica Zedinjenih držav, in nihče ne bo ničesar izgubil v bodočnosti. Kdor ima gotovino, stori pametno, če jo investira v te zadolžnice. V dogledni bodočnosti bo morda hvalil svojo previdnost, da je to storil. Nakupovanje raznega blaga, ki nam ni nujno potrebno, za enkrat ni priporočljivo. Na trgu je danes precej blaga dvomljive kakovosti, katerega se želijo trgovci iznebiti, predno pride boljše vrste blago na trg. In, če smo potrpeživi brez raznih luksuznosti štiri leta, bomo še nekaj mesecev.

Naše društveno življenje, ki je bilo vsled vojnih razmer skoro štiri leta precej v ozadje potisnjeno, mora dobiti nov razmah. Naše podporne organizacije so nam bile vedno potrebne in postajajo vedno potrebnejše, čim bolj prihajamo v leta. Mi starejši jih sicer ne bomo pustili, toda samo to ne zadostuje. Narava redči naše vrste in mi moramo skrbeti za pritek novih članov, da solventnost organizacije ne pade. S tem ne zavarujemo samo novo pridobljenih članov, ampak zavarujemo tudi vrednost naših certifikatov.

Kampanja vpisovanja novih članov v mladinski oddelek Ameriške bratske zveze, ki je v teku in ki bo trajala do zaključka tega leta, je prvotne važnosti za napredek in trdno finančno stanje naše organizacije. Premnogokrat morda pozabimo, da je naš mladinski oddelek dandanes skoro edini vir, iz katerega dobiva dotok naših odraslih oddelek. Res je, da vsi mladinski člani ne prestopijo v odrasli oddelek, ko dosežejo predpisano starost, toda zelo visok odstotek istih to stori. To iz vzroka, ker že kolikor toliko poznajo organizacijo in ker je prestop enostaven in lahek. V največ primerih dobijo iz mladinskega oddelka še nekaj kredita za začetno plačevanje asesmentov v odraslem oddelku.

Vzemimo torej kampanjo vpisovanja članov v mladinski oddelek resno. Vsako društvo naj bi vsaj nekaj storilo v tem oziru. Mnogo društev se je že častno odzvalo in so dobila nagrade, ki so nakazane vsak mesec štirim najbolj uspešnim društvom. Pred nami sta še samo dva meseca kampanje. Aktivna društva lahko še računajo na mesečne nagrade, posebno uspešna društva pa še posebej na večje celokampanjske nagrade konci leta.

Končno je pa tudi treba nekoliko misliti na čast društva. Gotovo noben dober član neče, da bi njegovo društvo ob koncu kampanje in tozadevnem pregledu izkazovalo ničlo. Vsaka številka bo lepša kot ničla. Seveda bo tem lepša, čim višja bo. Tozadevne prilike imajo društva Ameriške bratske zveze še dva meseca. Naj bi vsako društvo pokazalo, da je živo!

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Čitamo, da se nekatere stranke v Jugoslaviji ne bodo udeležile volitev 11. novembra in tudi ne bodo postavile svojih kandidatov. To se nam predstavlja kot hudo pomanjkanje demokracije. Morda je tako, toda sliče razmere najdemo tudi v demokraciji Amerike. Koliko strank ne postavi svojih kandidatov, ker vedo, da nimajo nikakih izgledov za zmago! Nekateri stranke v raznih naših državah sploh ne morejo priti na uradne glasovnice, ker ne predstavljajo dovoljne številčne moči. Celo močna stranka, kot je republikanska, se v nekaterih naših južnih državah ne udeležijo volitev, ker ve, da nima nikakih

izgledov za zmago proti demokraciji. Pri nas je vse to all right, ker smo demokracija. Za balkanske dežele pa to merilo od naše strani ne velja.

Včasih ugibamo, zakaj je toliko hujškanja proti sedanjim provizoričnim bolgarski vladi. Saj morda ni najboljše, toda je dvomljivo, da bi bila bolj diktatorska, kot so vlade Španije, Argentine ali Kitajske. Ali je krivica zato, ker sedanja bolgarska vlada ni naklonjena obnovitvi monarhije? Republika Bolgarija bi se morda čez čas priključila federativni Jugoslaviji, in to ni v angleških računih.

Morda je zajec prav za tem grmom.

Čitali smo, da so Angleži tekom vojne skušali pronajti, kako lojalno čuvajo vojne tajnosti njihovi vojaki. Na 600 paratruparjev in 35 častnikov, ki so nekaj vedeli o pripravljalci se invaziji Francije, so naščuvali skupino najlepših deklet, ki so jih mogli najti, z naročilom, da skušajo s svojimi ženskimi čari izvabiti iz vojakov kako vojno tajnost. Poročilo navaja, da te angleške zapeljivke niso dosegle ničesar. Mi ne vemo, kak okus imajo angleški vojaki, toda, če so angleške krasotice take kot jih včasih vidimo na slikah, se nič ne čudimo, da so vojaki ohranili zvestobo kralju Juriju.

Brata Adolf Hitler in Alois Hitler si nista bila nič kaj na roke. Alois je točil pivo in vodil skromno gostilno v Berlinu tisti čas, ko je njegov brat Adolf vodil vojko proti vsemu svetu. Po zmagi zaveznikov je bil Alois aretiran kot sumljiva oseba, toda zavezniki oblasti so ga kmalu oprostili, ker je preiskava ugotovila, da je povsem nenevaren človek. Kmalu potem je Alois Hitler zaprosil oblasti v Hamburgu za legalno spremembo imena. Alois bo ostal, toda Hitler ne mara več biti. In mu skoro ne moremo zameriti.

Anglosaška demokracija? Angleški interesi v rudnikih v Jugoslaviji in drugod po Balkanu. Slované je treba, če le mogoče, odriniti od Trsta, od Jadrana in od Sredozemskega morja, ker tam skozi vodi angleška pot v Indijski ocean in Pacific. Angleži morajo vendar imeti odprto pot po vsem svetu, ali ne? V Dardanele je treba zabiti kar največ mednarodnih kolov, da se Rusiji ovira izhod iz Črnega morja. Storititi je treba vse, da se prepreči zveza med slovanskimi državami Evrope, ker to ni po računih anglosaške demokracije.

V Detroitu sta se nedavno sestala dva fanta v dvema lepoticama v taverni. Malo so govorili, malo pili, nakar so se z avtomobilom malo odpeljali na sveži zrak. Do tu je bilo vse v redu in po paragrafi, toda ko bi bili imeli dami na označenem prostoru izstopiti iz avtomobila, sta fanta pretepli in oropali za \$275, nakar sta se odpeljali z istotako zaplenjenim avtomobilom. Tako sta fanta prijavila svojo žalostno zgodbo na policijo. Kako čudno se je svet zasukal!

Reporter clevelandskega dnevnika Cleveland Press, Theodore Andrica, ki se te čase mudi v Jugoslaviji, je nedavno med drugim poročal, da se je v družbi prijatelja udeležil nedeljske službe božje v pravoslavni katedrali v Beogradu. Značilno v omenjenem poročilu je, da sveceniki v svojih molitvah nič več ne omenjajo kralja. Mesto tega molijo za voditelja naroda in za narod. Menda se jim zdi, da je bolj potrebno moliti za narod, ki je štiri leta krvavel pod bičem okupatorja, kot za zamejnega kralja, ki udobno živi v inozemstvu in se zabava z milijoni, ki mu jih je "privarčeval" njegov oče ter jih naložil v varnem inozemstvu.

Normalni časi se vračajo v deželo. Pri nakupu tobakovnih izdelkov se zdaj ponekod že dobi zavitek vžigalic za nameček.

Revija "Time" poroča, da so bili pred meseci okrajni komisarji v Duluthu, Minnesota, razpisali 20 dolarjev nagrade za vsakega ubitega odraslega medveda in 10 dolarjev za mladiča. Po dveh mesecih pa so nagrade ukinili, ker so preveč črpale okrajno blagajno. Izplačali so bili namreč \$3,270 v medvedjih nagradah. Če je med komisarji

kak Slovenec, je bržkone vzkliknil po naše: "Tristo medvedov!" Morda jih je bilo nekaj manj, toda steaki, ki so nam bili preteklo poletje servirani v Elyu, Minnesota, so bili prav medvedje zajetni. Pa tudi okusni so bili. Čast, komur čast! Lastniku restavracije ali medvedom.

A. J. T.

SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Postojanka št. 50 SANS v Denverju, Colo., priredi v nedeljo 25. novembra veliko veselico v tamkajšnjem Slovenskem narodnem domu. Pričetek je določen za 8. uro zvečer. Ob 6. uri zvečer pa se bodo istotam začele predvajati slike iz starega kraja.

Za pljučnico je dne 25. oktobra umrl sobrat Frank Shifrar, dolgoletni tajnik društva št. 33 ABZ v Centru, Pa. Obširnejše poročilo nam je obljubljeno.

Društvo št. 44 ABZ v Barbertonu, Ohio, je pred kratkim izgubilo dva člana. Umrl je Peter Lužar, soustanovnik društva, star 64 let. Zapiše soprogo in brata. Doma je bil iz Bresta pri Igu v Sloveniji. Nekaj prej je umrla sestra Frances Poje, rojena Drobnič, doma iz Blok v Sloveniji. Mož ji je bil umrl pred nekaj meseci, dva sina pa sta v vojni službi Zedinjenih držav.

POROČILA OD TAM PREKO

(Nadaljevanje s 1. strani)

"V Beogradu izhajajo trije dnevnik in sedem tednikov. Politika in Borba sta jutranja dnevnika, Glas pa popoldanski. Borba je glasilo jugoslovanske komunistične stranke, Glas pa glasilo narodne osvobodilne fronte. Ameriške novice so malokdaj priobčene v dnevnikih in tednikih. Prevladujejo vesti iz Rusije in Jugoslavije, in sledijo jim vesti iz Bolgarije, Grške in celo Albanije. Papir in tisk listov je dober. Stranke v opoziciji maršalu Titu nameravajo kmalu izdajati svoj list po imenu Demokracija.

"Naval na šole je velik, toda mnoga poslopja so v slabem stanju in ne morejo sprejeti normalnega števila študentov. Univerza je imela 15,000 aplikacij, toda sprejeti jih bo mogla le okrog 4,000.

"Povprečne plače so okrog \$80 mesečno. Kruh stane 7 centov funt; krompir, jabolka in grozdje po 8 centov funt. Kokoši niso racionirane in se jih more kupiti po \$3 komad. Druga mesesa sploh ni na razpolago, izjemoma za nekatere restavracije, kamor zahajajo uradniki in inozemski odličniki. Oseba more dobiti pol litra olja iz sončnih rož na mesec za ceno 32 centov. Jajca so po 8 centov komad. Zednje mesece je bilo dvakrat razdeljeno po pol kilograma sladkorja na osebo. Za otroke so večji odmerki sladkorja. Mleko 18 cent. liter. V primeri s cenami v drugih deželah tu še ni pre slab, ako se odšteje dolgo čakanje kupcev v vrsti. Kljub temu hodim, da so ljudje tukaj bolje hranjeni kot v večini drugih opustošenih dežel.

"Električne luči gorijo vse noči in mesto izgleda snažno, z izjemo krajev, kjer so bombe povzročile razdejnanja. Na cesti je zelo malo beračev, kar je viden kontrast z Italijo.

"Kulturno življenje je živahno. Gledališča so vedno razprodana. Mnogo je dobrih koncertov in baletov. V mestu je mnogo knjigar in zdi se, da vse delajo dobre kupčije. V Beogradu je še vedno mnogo umetnikov, kiparjev in pisateljev; sploh je občinstvo navdušeno za kulturo in umetnost.

"Prvi koncert, ki so ga tu podali ameriški umetniki, je pri-

vabil take množice ljudstva, da ga je bilo treba ponoviti. Trije ameriški umetniki so bili deležni silnih ovacij, in zdaj skuša tukajšnji urad OWI dobiti semkaj nadaljne ameriške umetnike, če bo jugoslovanska vlada dala potrebno dovoljenje.

"Ena značilnost je v teh časih pogrešana na cestah Beograda: pisane noše srbskega kmečkega prebivalstva, ki je v mirnih časih prihajalo v glavno mesto prodajat in kupovat. Zaradi nepriključnosti ostajajo ti ljudje doma."

Reporter Andrica se je poznimal tudi za jugoslovanske žide, katerih je bilo pred vojno 80,000, sedaj pa jih je manj kot 8,000. V Beogradu jih je bilo pred vojno 15,000, sedaj pa jih je komaj 1,500, od katerih jih je 1,100 odvisnih od javne dobrotelosti, in le okrog 400 jih je, ki se sami vzdržujejo. Nemški okupatorji so večino židov odvedli v razna koncentracijska taborišča, odkoder so se le maloštevilni vrnili.

POLJSKI ČASNIKARJI V JUGOSLAVIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

kar je njihovo po pravici, zato, ker zahtevajo povrnitev ozemlja, ki so jim bila krivično odvzeta. V preteklosti, ko so bili Slovani šibkejši in so bili agresivni Nemci, Italijani in drugi močnejši, so Slovani izgubili nekaj svojega ozemlja. Zdaj, ko Slovani po pravici zahtevajo to odvzeto ozemlje nazaj, da se združijo z brati, se jih obdolžuje imperalizma.

"Slovanska kooperacija je močno in efektivno jamstvo ne samo za slovansko varnost, ampak je tudi jamstvo proti vsem poskusom ponovitve hitlerjevskih in musslinijevskih pustolovščin.

"Sodelovanje slovanskih dežel je velika zadača, in tisti, ki jo vzdržujejo in delajo zanj, izvršujejo veliko zgodovinsko misijo. Zato jaz verujem, da je prva dolžnost nas vseh, ki imamo vodilne pozicije v raznih slovanskih deželah, da delujemo z dušo in srcem in neumorno za kooperacijo slovanskih narodov.

"Mi bi se morali veseliti vsakega uspeha v vsaki slovanski deželi, ker ti uspehi so tudi naši uspehi. Uspehi Poljske so tudi naši uspehi in mi smo jih veseli. Uspehi velike Sovjetske Unije, ki so bili doseženi proti pričetku vojne, so koristili ne samo sovjetskemu ljudstvu, ampak vsem slovanskim narodom in vsemu progresivnemu človeštvu. Naši skupni uspehi so tako uspehi vseh Slovanov in vsega človeštva. Tako jaz vidim misijo slovanskih ljudstev: poglobljati in širiti prijateljske odnose med slovanskimi narodi."

Na vprašanje enega izmed časnikarjev, koliko se je dežela gospodarsko opomogla po vojnih opustošenjih, je maršal Tito odgovoril:

"Po osvoboditvi dežele smo napeli vse moči, da kar najhitreje nadomestimo, kar so nam nemški vpadniki uničili tekom vojne. Vi ste potovali preko vse Jugoslavije, in si morete napraviti idejo, v kakšnem stanju je bila dežela takoj po osvoboditvi, ko je bilo vse razbito, ko je bil transportni sistem uničen, ko ni bilo mostov itd. Po mojem mnenju smo lahko zadovoljni s prvimi uspehi, ki smo jih dosegli z našimi skromnimi sredstvi. Vse, kar je bilo storjenega, je izvršilo ljudstvo Jugoslavije same. Mi smo vzpostavili 1,700 velikih in malih mostov in popravili tisoče kilometrov železniških prog. Znano vam je, da so Nemci na svojem umiku vzeli vse s seboj; izrgali so celo železniške tračnice. Mi smo zdaj vzpostavili promet po vsej deželi, zgradili znatno število cest in popravili naša razbita mesta. Vse to je izvedlo naše ljudstvo."

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898

GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank J. Kress 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2. podpredsednik: Anton Krapenc 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3. podpredsednik: Mary Kershishnik 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4. podpredsednik: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5. podpredsednik: Cyril Rovansk 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6. podpredsednik: Mary Predovich 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomisch, Jr. AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa AFU Bldg., Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: John Kume 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelo Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Frank Okoren 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4. nadzornik: John Tomazic 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANČNI ODBOR:

Janko N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa AFU Bldg., Ely, Minnesota
Frank J. Kress 217-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbašnik, tajnik AFU Building, Ely, Minnesota

ODSEK ZA PRAVILA:

Janko N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbašnik, tajnik AFU Building, Ely, Minnesota

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnica: Rose Svetich 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. porotnik: Anton Erzen R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3. porotnica: Mary Balint Route 1, Box 656, Eumclaw, Wash.
4. porotnica: Fannie Jenko 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

Lestvica nagrad, ki jih plačuje

Ameriška bratska zveza

OD 1. JUNIJA 1945 NAPREJ

Za nove odrasle člane

NAČRT "D"	zavarovalnine	NAČRTA "E" IN "F"	zavarovalnine
Za \$ 250.00	\$ 1.50	Za \$ 250.00	\$ 2.00
Za \$ 500.00	\$ 2.50	Za \$ 500.00	\$ 3.00
Za \$ 1,000.00	\$ 5.00	Za \$ 1,000.00	\$ 6.00
Za \$ 1,500.00	\$ 7.50	Za \$ 1,500.00	\$ 9.00
Za \$ 2,000.00	\$ 10.00	Za \$ 2,000.00	\$ 12.00
Za \$ 3,000.00	\$ 15.00	Za \$ 3,000.00	\$ 18.00
Za \$ 5,000.00	\$ 25.00	Za \$ 5,000.00	\$ 30.00

Za nove mladinske člane

za vsakega člana načrta "JA" \$1.00	NAČRT "JC"	za vsakega člana načrta "JB" \$3.00	NAČRT "JD"
Za \$ 500.00	\$ 3.00	Za \$ 250.00	\$ 1.50
Za \$ 1,000.00	\$ 5.00	Za \$ 500.00	\$ 3.00
		Za \$ 1,000.00	\$ 5.00

Nagrade za nove mladinske ali odrasle člane so plačljive potem, ko je novi član uplačal šest mesečnih asesmentov in se imajo izročiti članu, ki je novega člana pridobil.

POVRATEK KONGRESNI-KOV IZ EVROPE

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se poslužujemo proti njej "dvojnega standarda" glede politične in diplomatske morale v naših oficijelnih odnosih. Ta dvojna mera bi se morala opustiti. Naše rusko-ameriške smerice bi morale delovati na obe strani in veljati enako v obeh deželah."

Wickershamova skupina je k temu dodala: "Mi iskreno upamo, da se najdejo pota in sredstva, da dosežemo skupni temelj razumevanja z Rusijo, da bomo v bodoče lahko polagali več važnosti na točke, na katerih se strinjamo, namesto, da poudarjamo tiste, na katerih se dose-daj nismo mogli sporazumeti."

Vsi poslanci so se strinjali, da Rusija potrebuje in želi miru in da med Ameriko in Rusijo ni nobenih takih nesporazumov, ki bi jih z dobro voljo ne bilo mogoče rešiti. Za svetovni mir in za rekonstrukcijo so dobri odnosi med Ameriko in Rusijo naj-večje važnosti.

Obe skupini sta se tudi strinjali, da čim preje Amerika razproda vojne zaloge v Evropi, ki jih ne mislimo prevažati nazaj, in zaloge blaga, ki so še tam ostale od "lend-lease," tem bolj in tem bolj hitreje bo pomagano izčrpanim evropskim narodom. V mnogih tamkajšnjih deželah preti resno pomanjkanje in stradanje v bodoči zimi. Mednarodna o p o m o ž n a organizacija UNRRA sicer precej pomaga, toda njena pomoč je bila dose-daj res dobra samo v Grčiji, v vseh drugih prizadetih deželah pa je bila pomanjkljiva in nezadostna. Vsako odlašanje in cincljanje v tem oziru bo odgovorno za tisoče in morda stotisoče žrtev, ki jih hitra in zadnja po-

moč lahko reši. Bližajoča se zima bo najbolj kritični čas za evropsko prebivalstvo, ki je preživelo vojno in sovražno okupacijo.

KONČEC QUISLINGA

(Nadaljevanje s 1. strani)

deži in Efiijalti, so pozabljeni. Njihova mesta je zavzela moderna označba Quisling ali kvizling. Vsak narod v Evropi je imel tekom zadnje vojne nekaj večjih in manjših izdajalcev ali kvizlingov, ki so se prodali sovražniku, sodelovali z njim ter mu pomagali pri zatiranju in iztrebljanju svojih lastnih rojakov, da s tem zavarujejo svoje lastne pozicije, varnost in premoženje. Tudi Slovenci niso bili brez njih.

Nekateri, raznim narodom pripadajočih kvizlingov so začasno še na varnem, toda ne vedo, koliko časa bodo. Večina istih se najbrže ne bo nikdar več smela vrniti v svoje rodne dežele, četudi jih roka pravice ne bo osebnost dosegla. Postali so brezdomovinci in bodo to ostali. Le nekaj so pridobili: zdaj imajo svojo patrona v Vidkunu Quislingu.

V TAKEN SVETU ZIVIMO

(Nadaljevanje s 1. strani)

ali celo ene skupine držav ne prepreči vojne. In za ta nauk smo drago plačali v krvi in narodnem bogastvu.

Pripravljenost za obrambo in za preprečitev nadaljnjih vojn bo stala mnogo denarja, toda bo neprimerno cenejša kot je bila zadnja vojna. Prehod iz vojne v mir je počasen in pot do bratstva med vsemi narodi sveta je še dolga. V tej smeri delamo še le prve korake.



New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS



OUR OBLIGATION TO FRATERNALISM

By this time every AFU member should be aware of the Juvenile Membership Campaign which will end on Dec. 31, 1945. We remind all members that there are only two more months left in this campaign — two more months in which you and your lodge can qualify as one of the four monthly award winners! To those lodges which to date have not enrolled any new members, this is a final call to do your share in this membership campaign. When the final results will be announced, will there be a number after your lodge — or a zero? There is still time to enroll those new juvenile members. Awards for new members are very liberal and every member should strive to enroll at least one new member during the remaining 60 days of the campaign!

The AFU has a number of various policies to offer to the prospective member. Your lodge secretary will be more than glad to give you the desired information regarding all plans of policies the Union carries.

A large, strong Juvenile Department means a bigger AFU of the future. It means a secure future to its members. You can't go wrong if you belong to the American Fraternal Union. Its past record of fine service is definite proof of its stability and integrity.

Never can too much be said about fraternal benefit insurance. It is time for every person to realize and value the meaning of fraternalism. This war has taught us, the hard way, that fraternity must exist among mankind if we are to live peacefully with one another. The rule of fraternalism — of helping our brothers and sisters — is practiced in every fraternal benefit society. This same rule must be the basis of our new free world. You who are members of the huge fraternal family of America are examples to the whole world of the golden rule, "Do unto others as you would have them do unto you." Spread the idea of true fraternalism among your fellow men who have not as yet become acquainted with fraternalism and its meaning.

Our AFU lodges bind us closely to one another although we are scattered throughout the States. We are one family under the banner of fraternalism. So too shall the nations of the world become one family of nations when they have learned the meaning of true brotherly love. Our fraternal benefit societies can show the way. Enroll as many new members as possible today! You are helping them and the whole of mankind to make the most of the future which must include a peaceful world or if it fails — utter destruction. We must build and keep on building the family of fraternalists! Do your share now!

THOUGHT FOR THE DAY

"Tis much better today to prepare and prevent, than it is to delay and repair and repent.

—S. Dorsey

Appeal for Continued Support

Holding its annual meeting in Cleveland on October 20, the United Committee of South-Slavic Americans addressed the following statement to Americans of Croatian, Slovenian, Serbian, Macedonian and Bulgarian origin and descent:

Our work during the past two years was of great importance to the United States and the Slavic countries in the Balkans, notably to Yugoslavia. It had the moral and financial support of the large majority of our fellow South-Slavic Americans. Our work is not yet finished; in some respect it is more important than ever; and the United Committee of South-Slavic Americans hereby appeals for

Are you a gas happy motorist? Then the best way to stay happy — suggest the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council — is to keep yourself and your car in the running. And here is one of the Council's happy suggestions: Be sure you know the condition of your car and your tires, as well as your brakes — and drive accordingly.

continued support from those who understand the value of our movement and activities to the United States and to the countries from which we come or stem.

During the next twelve months, to be effective, the United Committee of South-Slavic Americans will need at least \$60,000.

Zlatko Balokovic, President;
Louis Adamic,
Honorary President.

Schedule of Commissions or Awards Paid by the American Fraternal Union

EFFECTIVE JUNE 1, 1945
For New Adult Members

PLAN "D"	PLANS "E" AND "F"
For \$ 250.00 insurance — \$ 1.50	For \$ 250.00 insurance — \$ 2.00
For \$ 500.00 insurance — \$ 2.50	For \$ 500.00 insurance — \$ 3.00
For \$ 1,000.00 insurance — \$ 5.00	For \$ 1,000.00 insurance — \$ 6.00
For \$ 1,500.00 insurance — \$ 7.50	For \$ 1,500.00 insurance — \$ 9.00
For \$ 2,000.00 insurance — \$10.00	For \$ 2,000.00 insurance — \$12.00
For \$ 3,000.00 insurance — \$15.00	For \$ 3,000.00 insurance — \$18.00
For \$ 5,000.00 insurance — \$25.00	For \$ 5,000.00 insurance — \$30.00

For New Juvenile Members

For Each Plan "JA" Member \$1.00	For Each Plan "JB" Member \$3.00
PLAN "JC"	PLAN "JD"
For \$ 500.00 insurance — \$3.00	For \$ 250.00 insurance — \$1.50
For \$ 1,000.00 insurance — \$5.00	For \$ 500.00 insurance — \$3.00
	For \$ 1,000.00 insurance — \$5.00

Commissions for new Adult or Juvenile members are due and payable after the new members have paid six monthly assessments and are to be turned over to the members who secured the applications.

Crowd Celebrates 17th Anniversary of Betsy Ross Lodge

Cleveland, O. — It was a gay and happy crowd that gathered at the Slovenian Workingmen's Home on Waterloo Rd. on Oct. 28th to help the Betsy Ross Lodge No. 186, AFU celebrate its 17th anniversary. Among the crowd were many, many boys who wore that badge of honor, the servicemen's discharge pin, on their lapels. They talked over old times with their friends and others still in uniform.

Your reporter arrived pretty late in the evening, but better late than ever. I was sorry to have missed Mr. and Mrs. John Cecelic of Lodge 132, AFU and Mr. Tanko who left before we arrived. (Why did they leave so early?) Mrs. Starman certainly was kept busy selling those refreshment tickets while Miss Dorothy Zele, Mrs. Catherine Krall and their helpers attended to selling tickets for the dance. Good work, girls!

Mrs. John Lunka, wife of the president of the lodge helped in the kitchen, with the able assistance of Mrs. Charles Zele. We certainly missed the happy smile of Brother John P. Lunka who was recuperating at home following an operation. Hope he'll be around again soon. Mike Krall and his staff of bartenders were right on their toes to see to it that everyone was promptly served liquid refreshments. Also saw Miss Dot Rossa hobnobbing with the crowd.

We all had lots of fun. Ask Mr. John Zaic if he enjoyed singing those good old Slovenian songs with us downstairs. Speaking of loyal members, "Patsy" Krall just arrived home with a discharge and an hour later he was at the dance with his charming girl friend, Miss Frances Tauzel. Welcome home, "Patsy" it's like old times to see all of you boys returning among us again.

Also saw John Spilar mixing with the crowd. Mr. and Mrs. Leo Tolar also enjoyed the evening among their friends.

All in all, it was a nice crowd and the Betsy Ross Lodge workers put it over in a big way. Everyone was satisfied and the next time they hold an affair, we'll all meet again with our AFU friends.

Frances J. Erzen,
Associate Editor.

Prospective Juvenile Members

Listed below are suggestions as to where you can look for new members to enroll during our present Juvenile Membership Campaign.

1. Children of your present policyholders.
2. Children in your neighborhood.
3. Get names of your children's schoolmates.
4. Ask your grocer, butcher, doctor or dentist, etc. about their children.
5. Children of rejected applicants and persons known to be uninsurable.
6. Children of members of the clubs you and your family are members of.
7. New babies in your neighborhood.
8. Children of families newly located in your vicinity.

American Fraternal Union Members Serving Our Country

2,243



78

GOLD STAR MEMBERS

BRIEFS

Lodge No. 198, AFU of Central City, Pa. will sponsor a social on Saturday, Nov. 3, 1945 at the Union Hall in Cairnbrook, Pa. Guests are assured of a good time. All members and friends in this vicinity are cordially invited to attend. Admission will be 50 cents per person.

Lodge No. 170, AFU of Chicago, Ill., will hold a social evening on Saturday, Nov. 10th at Mary Golenko's lower hall. All members and members of neighboring lodges and their friends are cordially invited to attend.

Chicago Bowling League News

Chicago, Ill. — The report about our bowling session on Oct. 25th should be very long, but due to being very busy it will be "very" brief, if it gets there on time.

The following teams won two games apiece: Hujan Tavern, Dr. Grill, Spolar's Hotels. One game each: Zefran's Undertakers, Liberty Bell Lodge No. 70, AFU and Gottlieb's Florists.

Individual high scores were: Single games: Frank Poupa, 211; Andrew Stopar, 203; Louis Andreasich, 201, and Frank Middleton, 200. Three-game high were: Andrew Stopar, 522; Frank Poupa, 519; Louis Dolmovich, 517; Frank Middleton, 513. So you see, some have improved while others have fallen behind. Fraternal regards to all.

John Gottlieb, Sec'y
Chicago AFU Bowling League.

A city man, working for a farmer, helped pack some barrels of apples for market. "Big apples on top and small ones on the bottom?" the city man asked slyly.

The farmer stiffened virtuously. "Of course not, put the big apples on the bottom and the small ones on top."

The barrels were filled and nailed down tight.

"Now," instructed the farmer, "turn the barrels upside down and label them."

Lodge 170 to Hold Social for Servicemen's Benefit

Chicago, Ill. — An invitation to a social evening is extended to all members and friends of the Illini Stars Lodge No. 170, AFU. The social will be held on Saturday, Nov. 10th at Mary Golenko's place.

All members of our lodge will receive special letters with invitations to this affair. They are all asked to attend and invite their friends to come with them. There will be no admission charge to this affair and it is hoped that the hall will be filled to capacity. A very good orchestra will play for the dancing and refreshments will be served.

The net proceeds of this social will be divided among the servicemen-members of our lodge. They were the ones who fought for us and our safety; they certainly deserve at least our humble recognition in the way of a Christmas gift. Our lodge has been very lucky thus far in not losing any of our servicemen. We hope that they all will return home safe to their loved ones. You can all see that our social will be dedicated to a good intention. All members have the opportunity to make this social a big success by attending.

At this time I also want to remind our lodge members not to forget that for the month of November there is a special assessment of \$1 for each member. Members are asked to keep this in mind when paying their assessments, especially those members who send their dues through the mail.

The campaign for new juvenile members will still be in duration during the months of November and December and it is advisable that members of our lodge also get busy and contribute to the success of this campaign.

I also have another good piece of advice for all those members who have old certificates Plan "A" and that is to change them, before the new year, to certificates Plan "AA," "B" or "C," which have a reserve value. For more detailed information read the article written by our Supreme President J. N. Rogelj which was published in the Nova Doba on Oct. 24th. Or you can also read Section 298 in our new by-laws.

Members are invited to attend in a large number, our next lodge meeting which will be held on Wednesday, Nov. 21st. I'll also be seeing you at the social on Saturday, Nov. 10th. Regards to all.

Agnes Jurecic, Sec'y,
Lodge No. 170, AFU,
Chicago, Ill.

Peanut wool, a synthetic fiber called ardil, has been developed by the Imperial Chemical Industries, Ltd., after 10 years of experiments. It may be woven with real wool, cotton and rayon for the manufacture of inexpensive textiles. The synthetic fiber is made from protein from the peanuts oil for industrial uses has been extracted. Scientist David Trail, says it will be cheaper than pure wool, with all the cold-resisting properties.

The National Board of Fire Underwriters estimates that during 1944 over \$400,000,000 went up in flames.

Janko N. Rogelj,
President of the AFU:

HOW MANY OF US ARE THERE?

The United Committee of South-Slavic Americans (UCSSA) is an organization which is composed of Slovenians, Croats, Serbians, Macedonians and Bulgarians. The last annual meeting of the UCSSA was held in Cleveland on Saturday, Oct. 20th. When it came to the discussion as to how to decide upon the budget for the next twelve months, individuals began to ask how many of us Yugoslavs there are in America.

I too, was interested in this number. The result of this interest is as follows: In America we have today 250,000 Slovenes, 500,000 Croats, 80,000 Serbs, 30,000 Macedonians and 10,000 Bulgarians. The total number of Yugoslavs in America is 870,000. This was the opinion of those present at this meeting; each nationality stated their number.

Possibly there are more of us, possibly less, but these figures would be a sort of basis for the Yugoslavs in America. A positive figure will probably never be decided.

We say that we Slovenes are about two-hundred and fifty thousand in number. Let us see what statistics show in our five large Slovenes fraternal organizations, which are: The Slovene National Benefit Society, the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union, the American Fraternal Union, the Slovenian Mutual Benefit Association and the Western Slavonic Association. The 1945 Fraternal Compend-Digest reports that these organizations have in both membership departments 156,418 members. Where are the remainder of the Slovenes? We say that there are 250,000 of us. And another thing. How many individual members do we have of the mentioned organizations? Therefore we are positive that the given number drops possibly to one-hundred and thirty thousand or even less.

Let us not forget this fact, too, that in this number is included the old and new generation. I am wondering how many of us Slovenes in America there are who are immigrants.

All five of the mentioned organizations have 47,258 members in their Juvenile Departments. If we subtract the juvenile members from the adults, we get the figure—109,133. And if there are truly 250,000 Slovenians in America, what a great field our fraternal benefit organizations still have.

What are the assets of these organizations? Statistics state that these organizations have in their treasury almost 24 million dollars. A nice sum, isn't? However, let us look at the other side, to see for what amount these members are insured. The reports state that our Slovenian people in these five societies are insured for almost a hundred million dollars.

How sound and how strong are these organizations? The answer: Their average solvency is 123.25%. What is the average interest rate from all their investments? The answer: 3.49%.

In addition to the aforementioned fraternal benefit organizations, we have also the Slovenian Fraternal Union "Sloga" and the Holy Name Society, which are both fraternal benefit

organizations, the statistics of which I don't have on hand. We also have the Slovenian Women's Union, the Progressive Slovene Women of America and the Slovenian Men's Union, which are partially fraternal benefit societies, social and cultural groups. The majority of their membership already belongs to the afore-mentioned organizations.

The Croats have in America two well-known fraternal benefit organizations. The first is the Croatian Fraternal Union with 95,078 members, the second is the Croatian Catholic Union of the United States of America with 9,303 members. It is judged that there are about ten thousand Serbians enrolled in the Croatian Fraternal Union.

The Serbs have in America the organization, The Serbian National Federation which has in both departments 21,388 members.

The assets of the Croatian Fraternal Union are about 14 million dollars, the Croatian Catholic Union \$934,388 and the Serbian National Federation \$2,739,248.

I don't know about the Macedonians and Bulgarians, whether they are organized into fraternal benefit organizations. I might find out about them when I get the opportunity to do so.

This report should be the basis of further research and facts as to how many of us there are, how much we are worth and how we are organized.

This is necessary now when a strong and self-sustaining, free and federative Yugoslavia has been formed. Our brothers and sisters across the ocean knew very little about us that is why they judged us accordingly. If the Yugoslav newspapers would inform their readers about our cultural, economic and fraternal movements in America, they would probably think more of us and also attempt to get in closer touch with us.

Yes, there are only as many of us Yugoslavs in America as the written figures show. The second world war united us for the first time in the history of our immigration. Today we have a united organization UCSSA which is backed by the Slovene American National Council, the Croatian National Congress, the Serbian Vidovdan Congress and the Macedonian-Bulgarian Congress.

We are ready to make connections with the homeland across the ocean. Is the old homeland also ready to make connections with us?

The future will soon tell us.

Did you ever stop to think how easy it is to fall into trouble right at home? The kind of trouble we're talking about is an injury—the kind that results when you trip over Junior's toy train or that loose rug in the hall. The best way to avoid such accidents, say the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council, is to make a frequent check of your home for hazards that cause falls. And remember, stopping falls is no trivial matter—falls killed more persons than automobiles did last year. The toll? Nearly 16,000! So, don't be a fall guy!

AMERICAN FRATERNAL UNION

Founded July 18, 1898
HOME OFFICE: ELY, MINNESOTA

SUPREME BOARD

EXECUTIVE COMMITTEE:

President: J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1st Vice-Pres't: Frank J. Kress 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2nd Vice-Pres't: Anton Krapenc 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3rd Vice-Pres't: Mary Kershsnik, 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4th Vice-Pres't: Steve Mauser 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5th Vice-Pres't: Cyril Rovansk 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6th Vice-Pres't: Mary Predovich 2300 Yew St., Butte, Mont.
Secretary: Anton Zbasnik AFU Bldg., Ely, Minn.
Assistant Secretary: Frank Tomsich, Jr. AFU Bldg., Ely, Minn.
Treasurer: Louis Champa 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Medical Examiner: Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Editor-Mgr. of Off'l Organ: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

AUDITING COMMITTEE:

President: John Kums 1735 E. 33 St., Lorain, Ohio
1st Auditor: Frank E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2nd Auditor: Matt Anzele Box 12, Aurora, Minn.
3rd Auditor: Frank Okoren 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4th Auditor: John Tomazic 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANCE COMMITTEE:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa Ely, Minnesota
Frank J. Kress 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbasnik, Secretary AFU Bldg., Ely, Minnesota

COMMITTEE ON BY-LAWS:

J. N. Rogelj 6208 Schade Ave., Cleveland, Ohio
Dr. F. J. Arch 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbasnik, Secretary AFU Bldg., Ely, Minnesota

SUPREME JUDICIARY COMMITTEE:

Chairman: Anton Okolish 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1st Judiciary: Rose Svetich Ely, Minnesota
2nd Judiciary: Anton Erzen R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3rd Judiciary: Mary Balint Route 1, Box 656, Enumclaw, Wash.
4th Judiciary: Fannie Jenko 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

New Officers of UCSSA

The newly elected Executive Board of the Board of Directors of the United Committee of South-Slavic Americans, 465 Lexington Avenue, New York 17, N. Y. are as follows for the 1945-1946 term:

Honorary President: Louis Adamic, Milford, New Jersey.

President: Zlatko Balokovic, 439 E. 51st Street, New York, N. Y.

Vice-Presidents: Zarko M. Buncok, 2610 First Central Tower, Akron, Ohio; Ebin Kristan, Grand Haven, Michigan; Dr. O. M. Stoyeff, Gary, Indiana; Smeale Voydanoff, Pontiac, Michigan.

Executive Secretary: Anne S. Traven, New York, N. Y.
Treasurer: Nick Bez, Seattle, Washington.

Group Secretaries: Mirko G. Kuhel, Chicago 23, Illinois; Daisy Lolich, Pittsburgh 12, Pennsylvania; George Pirinsky, Astoria 5, Long Island, N. Y.; Philip Vukelich, Pittsburgh, Pennsylvania; Dr. Victor Sharenkoff, New York, N. Y.

Honorary members: Frano Petrinovich, representing Yugoslavians in South America, Dr. Sava N. Kosanovich.

Members: Vangel D. Bistrow, Gary, Indiana; Rev. Nikola Drenovac, Pittsburgh 12, Pennsylvania; Michael Evanoff, Flint 3, Michigan; Nevena Gelaskova, Philadelphia 4, Pennsylvania; Rev. Emilijan Glocar, Akron, Ohio; Peter Grigoroff, Detroit 11, Michigan.

Harry M. Justiz, New York, N. Y.; Tzveta Kolchagoff, Highland Park, Michigan; Janko Kovach, Pittsburgh, Pennsylvania; Nicola Kovacheff, Detroit 12, Michigan; Bosanka Krajnovich, Akron, Ohio; Stephen Loven, Pittsburgh 12, Pennsylvania; Jack C. Mance, Pittsburgh Pennsylvania; Mirko Markovich; Mile Milkovich, Johnstown, Pennsylvania; Anthony Mine-rich, Pittsburgh 12, Pennsylv-

ARE YOU DOING YOUR SHARE?

It takes the cooperation of many people to make a success of anything. This also holds true for our present Juvenile Membership Campaign. Every member should ask himself, "Am I doing my share to make this campaign a success?"

There is still time to reach the goal of 2,000 new juvenile members by Dec. 31st of this year. However, this will take the efforts of every member. Talk to your friends and neighbors about the benefits our Union has to offer for a comparatively small sum in assessments. Enroll those new juvenile members now!

"Are you doing your share?"

LAUGHS

Stranger: "Good day, Doctor. I just dropped in to tell you how much I benefited from your treatment."

Doctor: "But you're not one of my patients."

Stranger: "I know. But my uncle was and I'm his heir."

"Operator, please give me Mr. Dill's telephone number?"

"Is the initial a Bill?"

"No, it's Dill, as in pickle."

"What if our parachutes fail to open, Instructor?"

"That, my boy, is a plain case of jumping to conclusions."

vania; Baho Mircheff, Detroit, Michigan; Albina Novak, Cleveland 3, Ohio; Peter Paycheff, Detroit 3, Michigan; Blagoy Popoff, Gary, Indiana; Dr. George Popoff, Canton, Ohio; Janko N. Rogelj, Cleveland, Ohio; Fred A. Vider, Chicago, Illinois; Frank Zaitz, Chicago, Illinois.

Did You Know That

Modern Americans do not hear as well as their pioneer ancestors did, according to scientists of Sonotone Research Laboratories, who say that one out of 10 adults in the United States is handicapped by defective hearing.

Animals' ears are alert to some sounds so high-pitched that human beings cannot hear them. A dog whistle, silent to the user but audible to the animal, takes advantage of this fact. The range of human hearing embraces sounds with vibrations between 20 and 20,000 per second, which have been determined as the limits for approximately perfect ears.

Baritone noises last longer. It has been discovered that low-pitched sounds traveling through the air do not fade out as quickly as noises with a higher frequency of vibration. An example is thunder that follows near-by lightning—a quick, sharp crash. At a distance it becomes a low heavy rumble extending over a much greater period of time.

A horse doesn't cup his ears. He doesn't have to, for he can waggle them around to pick up the sound waves from whatever direction they may be coming. The human external ear is, from our viewpoint at least, better looking, but it is not as efficient in collecting sounds from all directions. It is common knowledge that horses often shy at noises that are unheard by their drivers or riders.

Sound moves faster when it travels through iron. Its normal speed through air is 1,087 feet a second, but it goes 15 times as fast through iron. Glass is an even better conductor of sound; through it the vibration travel at 18,000 feet per second.

Hunger in Europe This Winter

Pittsburgh, Pa.—Starvation and misery is facing millions of people in Europe. We, on whose soil not one bomb has fallen, where not one mine has been planted, where not one Fascist atrocity has been perpetrated can hardly imagine the destruction and chaos the Nazis left behind them in those lands which their boots have trampled. Many Americans still don't know that the German Luftwaffe tore up the harvests in Russia, Poland, Czechoslovakia and Yugoslavia; that they carted away the tractors and the draft animals; that they confiscated all foods to feed their own murderous armies. It will be a long time before the people of Europe will be able to refertilize their soil, repair their transportation and feed the entire population. One thing is clear. Millions will starve this winter unless America offers aid.

The people of Europe do not come to us as beggars. They were our allies in war and they are our allies in peace. Our aid to them now would be an investment in the democratic and peoples governments they are trying to build. It would prevent disease and unrest and would guarantee that these people would be able to make their full contribution toward the security and peace not only of Europe but of America as well.

Our country is rich. During the war the United States produced more food than ever before. The insignificant sacrifices that the average American would make in his diet would mean the survival of millions of babies, mothers and those who have suffered through six years of barbarous warfare. For instance, the emergency conference on world food crisis held on August 7, 1945 in Washington, D. C., brought the following facts:

"Half the sugar used in soft drinks and other luxury products would give every resident of France about 26 pounds of sugar a year. Americans now eat 72 pounds."

"Giving up one pint a month would provide enough milk to millions of babies, young children and mothers in Europe for the next six months."

"Americans eat one egg a day. Every American giving up one egg a week to be shipped abroad would mean 100 a year for everybody in France, Holland, Belgium and Norway."

"If every American would give up 3 ounces of meat a week, two-thirds of Europe's desperate need could be met."

"If Americans would eat 10 per cent less meat, cheese, condensed and evaporated milk, fats and oils (including butter) and dried beans, 1,200,000 tons would be available for Europe."

The American people are ready to make these sacrifices. Only recently the Gallup Poll showed that 85% of the American people answered "Yes" to the question, "Would you be willing to continue to put up with present shortages of butter, sugar, meat and other rationed products in order to give food to people who need it in Europe?"

How then can we convert the desire and good will of millions of Americans, anxious and willing to help, into effective expressions? Our country has pledged a contribution of one and a half billion dollars to the UNRRA, the organization set up by the United Nations to aid liberated countries. The U. S. has contributed only half of its share. Congress is now conducting hearings on making the remaining appropriation. We must see to it that this appropriation is made. Aid must be forthcoming first to those countries



Metal Toiletries:

Christmas shoppers will find a limited number of lipsticks in metal cases, metal compacts and nail files on store counters again after a long war absence. Other metal cosmetic containers which will soon trickle back are rouge and mascara boxes, atomizers and perfume bottles.

Makers of toilet articles—now reconvertng from manufacture of surgical instruments—reported adequate supplies of nail files, clippers, scissors and tweezers would not appear until April.

For Peace and Prosperity:

Buy Victory Bonds! You'll be mighty glad you did! The Victory Bonds you buy today pay off two ways. It's doubly satisfying to buy bonds in America's great Victory Loan. First, Victory Bonds buy security. They're the world's best investment—At maturity they are handy as ready cash.

Second, Victory Bonds buy peace of mind. You'll know that you are continuing to do your share to help speed our wounded back to health—to bring our fighting men back home again. Buy Victory Bonds!

More Butter:

The Army's release of 80 million surplus pounds of first quality butter promised families 20% more butter during the next three months, made likely further point-cutting immediately.

Although Army butter must be inspected, repackaged, the Department of Agriculture expected it would start appearing in retail stores by Nov. 1st. Continued prospects for plenty of butter are bright. The flush milk season starting in late January means increased production by the time the present supply is exhausted.

More Canned Fish:

Housewives can count on 11½ pounds of canned fish per family for the fish-pack year ending April 1st. This is nearly twice as much as they received last year and about the same as in 1942.

Reduced Army takes, slightly larger production, more imports all contribute to the increase. Hardest to get fish will be the luxury type. Tuna fish will also continue to be scarce on store shelves. Other canned fish such as flaked fish, pink and red salmon, sardines will be plentiful and may have points cut further.

F. J. E.

whose people have exhibited the greatest heroism despite all odds—they are the Slav countries of Europe.

The American Slav Congress of Western Pennsylvania is appealing to all Americans, and particularly to those of Slav origin, to organize delegations to their Congressmen to urge them to vote for an additional appropriation to UNRRA; to adopt resolutions at the meetings of their organizations in support of this campaign and to send them to Pres. Truman, Secretary of Agriculture, Anderson, and to leaders of the Senate and House of Representatives; to write personal letters to the President and Congress.

Unless this is done now, it may be too late!
—American Slav Congress of Western Pennsylvania

One Killed Each 5½ Minutes; Falls Exact Watchful Heaviest Toll

An accidental death each five and a half minutes . . . an injury each three seconds . . . 11 people dead each hour . . . 39 children under 15 years of age dead each day . . . 190 pedestrians killed each week.

This is the accident record for the United States in 1944, according to "Accident Facts," a statistical year book compiled by the National Safety Council and released today by Carl L. Smith, Executive Vice-President of the Greater Cleveland Safety Council.

The total costs of the accidents was \$4,900,000,000, enough money to build 117 airports comparable to LaGuardia Field in New York City.

Accidental deaths on jobs numbered 17,500, 500 fewer than in 1943. Injuries to workers totaled 1,800,000 and resulted in loss of time sufficient to build 39 battleships. Workers killed away from work numbered 25,000.

Deaths at grade crossing in the country increased 9 per cent in 1944 over 1943, with 1,667 fatalities. Fifty-two per cent occurred in daylight.

The report disclosed that 2,050 children of school age were killed and 110,000 injured in traffic accidents.

There were 8,350,000 men and women drivers involved in traffic accidents.

For the second consecutive year, falls were leading death causes, taking 26,000 lives. Traffic finished second with 24,300 deaths, a 2 per cent increase over 1943. Burns were third with 10,600.

Fire, a major farm enemy,

Society of the Minutes; Falls Exact Watchful

Most people delay medical help by telling themselves "unimportant things" should not be bothered about. Many deaths can be prevented each year if people will learn the early symptoms of cancer and be WATCHFUL of them.

Through early recognition and prompt treatment by competent doctors or approved clinics, cancer is curable in many cases.

If you note any of these suspicious symptoms, GO AT ONCE TO YOUR DOCTOR OR AN APPROVED CLINIC for a check-up:

Persistent distress after eating or drinking. Persistent indigestion. Sudden loss of weight.

Distaste for meat. Rectal bleeding.

Any mouth, tongue or lip sore which does not heal within three weeks.

A noticeable change in long-standing skin defects, or a change in the size or color of a wart, mole or birthmark.

Medical examination will often reveal that you do NOT have cancer. Join the Society of the Watchful. Remember—a CHECKUP is cheaper than a CRACKUP.

—American Cancer Society, 350 Fifth Avenue New York City

More than three times as many people died from injury by non-poisonous animals in 1943 as those who died from venomous animals, the National Safety Council reports.

destroyed farm property valued at \$90,000,000 during the year.

—Greater Cleveland Safety Council



BUY VICTORY BONDS

To help fulfill your obligation for your share in victory—put your crop dollars into Victory Bonds! That money will help bring our boys home . . . bring our wounded back to health . . . and in 10 years, your Victory "E" Bonds will bring you \$4 for every \$3 you put in!

This space is a contribution to our country by

Nova Doba

Official Organ of the American Fraternal Union



Ship S. S. George Chaffey taking 3rd shipment of relief supplies to Yugoslavia from the War Relief Fund of Americans of South-Slavic Descent.

SPLOŠNI TEDENSKI
PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

da raznim intrigantom, ki bi želeli volitve odložiti za nedoloččen čas, ni uspelo.

IZ VENEZUELE

V centralnoameriški republiki Venezueli, ki je znana po svojih bogatih oljnih vrelcih, je bila pred dobrim tednom vzplamtele revolucija, ki je po nekaterih vročih bojih pometla z vlado predsednika Medine. Prevrat je izvedla skupina mladih častnikov. Načeljuje jim Romulo Betancourt, ki je predsednik začasne vlade. Nova vlada obljubljuje svobodne volitve, več demokracije in boljše življenjske pogoje za prebivalstvo. V Združenih državah nam je malo znano o razmerah v Venezueli, dasi je tako rekoč pred našim pragom. Tako tudi malo vemo, kakšni so bili vzroki zadnje revolucije, in še manj, kako so pravi nameni revolucionarne skupine.

BOJI V INDONEZIJU

Na Javi in drugih otokih Nizozemske Vzhodne Indije v Pacifiku, kjer so domačini proklamirali "Indonezijsko republiko," se še vedno vrše spopadi med uporniki in angleškimi vojaštvom, ki skuša zaščititi interese Nizozemske. Predsednik proklamirane republike, Ahmed Soekarno, je izjavil, da domačini ne bodo odnehali, dokler si ne izvojujejo svobodo.

ZA JAVNA DELA

Predsednik Truman je priporočil kongresu, da dovoli 221 milijonov dolarjev za razna javna dela, ki so bila zaradi vojne odložena ali prekinjena, in za nekatere nove projekte, ki so v interesu javne blaginje. Ta javna dela se nanašajo na kontrolo vodnih sil, gradnje jezov in cest itd. Tako dela bodo tudi pomagala preprečevati brezposelnost med delavci.

DOPISI

Sharon, Pa.—Drugo pismo, ki sem ga podpisani po vojni dobil iz starega kraja, se glasi:

"Iska vas pri Igu.

"Dragi brat:

"Po težkem pričakovanju je priromalo Tvoje pismo, in sicer prvo iz Amerike, ki je prišlo v našo vas. Dosedaj se ni nihče drugi pisal; ne vem, kaj je to. Preživeli smo strašno drugo svetovno vojno. Prav za prav to ni bila vojna, ampak strašno trpljenje, morjenje in razdejnanje. Nekaj nas je preživel, mnogi pa ne. Iz naše vasi je dosedaj naštetih in poročanih 65 žrtev. Med njimi je brat Jakob in moj mož Kozin. Moj mož je bil odpeljan v internacijo na Rab 27. julija 1942; tam je umrl od lakote meseca decembra istega leta. Takrat so bili iz naše vasi odvedeni vsi moški do 60 let stari; med njimi so bile tudi žene in dekleta. Nekaj nas je bilo preseljenih na Ig, drugi pa v grob.

"Iska vas je bila v dveh dneh vsa požgana in uničena. Pogorelo je vse do tal. Rešili nismo drugega kot življenje, obleko, ki smo jo imeli na sebi, in nekaj živine, ki je bila zunaj vasi na paši. Ne morem Ti popisati, kako nam je bilo, ko smo čakali bosi, lačni in skoro nagi, kdaj bodo prišli po nas ter nas postrelili ali odgnali v internacijo. Ne morem Ti popisati, koliko krvi je bilo prelite po naših gozdovih, in kako strašno streljanje je bilo vse dneve in noči.

"Brat Jakob je bil odpeljan oziroma je bil ujet 27. julija 1944 in ni nobenega glasu od njega; ne vem, kje počivajo njegove kosti. Kar nas ni bilo pregnanih, smo prišli domov na naša pogorišča in za silo skupaj znesli kamenje in deske ter v tistem stanujemo; seveda ni ne oken ne vrat. Tudi sestra Pepca

se je zglasila, da je še živa. Sporoči v Barberton sestrični Lojzi Zupec, da so Vrenkovi živi, ali brat Janez je bil ustrelen. Najlepši pozdrav od Tvoje sestre "Angele Kramar, omožene Kozin."

Frank Kramar.

Detroit, Mich.—Važna seja združnice št. 1 SANSa se bo vršila v nedeljo ob treh popoldne v Slovenskem narodnem domu na 17153 John R.

Vsi člani, zastopniki organizacije in simpatičarji SANSovega delovanja v korist stari domovini ste prošeni, da se seje gotovo udeležite. Naš blagajnik ima prilično vsoto na roki. Potrebno je, da vsi, ki ste prispevali, tudi določite, kako bodo vaši prispevki narodu v stari domovini največ zalegli.

Pisma od tam, ponatisnjena v naših novinah, pričajo, da so naši ljudje, dokler si ne bodo mogli sami pomoči, potrebni vsega za človeški obstanek, posebno obleke, obutve, orodja itd. Prinesite s seboj na sejo vsaj en komad moške, ženske ali otroške obleke, par čevljev že nošenih, če so še dobri, nekatere živil, ki se na prevozu ne pokvarijo in raznega ročnega orodja, ki vam nerabljeno leži na podstrešju, v kleti ali garaži. Vse je dobro, kot žage, sekire, kladi, svedri, pralice (crowbars), dleta, obličji itd. Več o tem se bomo dogovorili na seji.

Jože Menton, tajnik.

Denver, Colo.—Dne 14. oktobra je tukajšnja podružnica št. 50 SANS sklicala sejo, na kateri se je ukrepalo glede kake prireditve, katere čisti dobiček naj bi bil poslan Jugoslovanskemu reliefu za pomoč našim rojakom v starem kraju. Omenjene seje se je poleg Slovencev udeležilo tudi znatno število Srbov in Hrvatov. Sklenjeno je bilo, da priredimo veselico v nedeljo 25. novembra v gori omenjenega svrha. Veselica se bo vršila v Slovenskem narodnem domu in se bo pričela ob 8. uri zvečer. Isti večer, pred pričetkom veselice, to je ob 6. uri, pa se bodo kazale slike iz starega kraja. Za tisto priliko bomo skušali dobiti tudi kakega dobrega govornika, kateremu je vsaj nekoliko znan položaj, v katerem se nahaja naš narod v starem kraju.

Pri omenjeni prireditvi bodo sodelovali Slovenci, Hrvati in Srbi, da bo uspeh boljši. Vstopnice se bodo prodajale po 50 centov. Za to vsoto bo vsak posetnik prireditve deležen mnogo duševnega užitka in obenem bo indirektno prispeval za pomoč svojim rojakom v starem kraju. Zato so Slovenci in drugi Jugoslavi, bivaajoči v Denverju ali v primerni bližini, že zdaj pozvani, da si rezervirajo nedeljo 25. novembra za poset naše veselice. Pripravljalni odbor se bo potrudil, da posetnike po najboljši možnosti zadovolji.

Na omenjeni seji je bilo tudi sklenjeno, da se v imenu jugoslovanskega ljudstva, bivaajočega v Denverju, pošlje zveznemu senatorju iz države Colorado, Hon. Millikenu, sledečo resolucijo:

"Denver, Colorado, Oct. 14, 1945
Honorable Eugene D. Milliken,
United States Senator
of Colorado,
Washington, D. C.

"Dear Senator Milliken:
"The entire Yugoslav Population of South-Slavic Americans of Denver and its vicinity represented by officers and members of fifteen subordinate lodges at its meeting held on the 14th day of October, 1945 at the Slovenian Hall in the City and County of Denver, State of Colorado, unanimously adopted the following resolution.

"WHEREAS The great injustice done to the Yugoslav people after the World War I, by including the Yugoslav territory, especially Istria, Gorizia and

Trieste, within the Italian borders which was against the wishes of Yugoslav people and our late president Wilson, and

"WHEREAS, The Yugoslav people under the Italian Rule, even before Mussolini rose to power, were stripped of all their rights and privileges, and

WHEREAS The heroic Yugoslav Army, with 1,700,000 casualties, in the World War II, has fought and helped us and our great allies to successfully win the said War

"THEREFORE, BE IT RESOLVED, That we appeal to you, Honorable Senator Milliken, to use your influence with President Truman and Secretary of State Byrnes, to make good for the injustice inflicted on the Yugoslav people and vote at the peace conference in favor of transferring all predominantly Slavic Territory East of Isonzo (Soča) River to Yugoslavia to which said Country and its people are justly entitled.

"Slovene American National Council:

"Anton Jersin, President;
"Frank Okoren, Secretary."

Resolucija, slične vsebine je bila poslana tudi na zveznega senatorja E. E. Johnsona iz Colorada in na državnega tajnika Hon. Byrnesa. Naj vedo naši reprezentanti v Washingtonu, kako si Američani jugoslovanskega porekla v Denverju predstavljajo pošteno in pravično rešitev jugoslovanskega in sploh balkanskega problema v Evropi, kar naj bo trdna podlaga poštenega in trajnega miru med narodi sveta.

K sklepu še enkrat apeliramo na Slovence in druge Jugoslavoane v tem okrožju, da se v kar največjem številu udeležijo naše skupne prireditve v Slovenskem narodnem domu v nedeljo 25. novembra. — Za postojanko št. 50 SANS:

Frank Okoren, tajnik.

Chicago, Ill.—Poročilo o kegljanju dne 25. oktobra bi moralo biti zelo dolgo, toda vsled prevelike zaposlenosti bo "zelo" kratko, ako sploh pride pravočasno.

Po dve igri so dobile sledeče skupine: Hujanova/gostilna, Dr. Grill, Spolarjevi hoteli. Po eno igro pa: Zefranov pogrebni zavod, Liberty Bell št. 76, ABZ, in Gottliebova cvetličarna.

Posamezniki so bil najboljši: V posameznih igrah: Frank Poupa, 211; Andrew Stopar, 203; Louis Andreasich, 201, in Frank Middleton, 200. V skupnih treh igrah pa: Andrew Stopar, 522; Frank Poupa, 519; Louis Dolmovich, 517, in Frank Middleton, 513. Tako vidite, nekateri se zboljšujejo, medtem, ko drugi zaostajamo.—Bratski pozdrav!

John Gottlieb, tajnik lige.

Chicago, Ill.—Vabilo na domačo zabavo, katero priredi društvo Illini Stars, št. 170 ABZ, v soboto 10. novembra v prostori sestre predsednice Mary Golenko.

Vsi člani in članice našega društva bodo prejeli še posebno pismo in povabila na to prireditve. Vsi so pa tudi tem potom prošeni, da se zabave udeležijo in pripeljejo tudi svoje prijatelje s seboj. Vstopnina k tej zabavi bo prosta, zato je upanje, da bo dvorana napolnjena. Igrala bo izvrstna godba in za potrebo lačnih in žejnih bo dobro preskrbljeno.

Cisti dobiček prireditve bo razdeljen med člane-vojake našega društva. Oni so se borili za nas in našo varnost, in gotovo zaslužijo, da jim damo vsaj skromno priznanje s primerni mi božičnimi darili. Naše društvo je bilo od sedaj še vedno tako srečno, da ni izgubilo še nobenega svojih članov-vojakov. Upamo, da se vsi zdravi vrnejo domov k njihovim dragim. Iz navedenega je razvidno, da bo naša veselica prirejena v dober

namen. Vsi člani in članice imajo priliko, da s svojo udeležbo pomagajo do čim boljšega uspeha.

Obenem prosim člane in članice našega društva, naj ne pozabijo, da je za mesec november razpisan izredni društveni assesment po \$1 na vsakega člana in članico. Člani in članice naj to upoštevajo pri plačevanju assesmentov, posebno tisti, ki pošiljajo svoje assesmente po pošti.

Kampanja vpisovanja novih članov v mladinski oddelek bo trajala še meseca novembra in decembra, in priporočljivo je, da se tudi člani našega društva vzdamrjo in prispevajo nekaj k uspehu te kampanje.

Še eno dobro priporočilo imam za tiste člane in članice, ki imajo stare certifikate načrta "A," namreč, da jih spremenijo pred novim letom v certifikate novih načrtov "AA," "B" ali "C," kjer se jim bo nabirala rezerva. Za več tozadevnega pojasnila naj prečitajo članek glavnega predsednika sobrata J. N. Rogljaja, ki je bil priobčen v Novi Dobi z dne 24. oktobra. Ali pa naj prečitajo točko 298 v naših novih pravilih.

Člane in članice vabim, da se kar mogoče polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v sredo 21. novembra. In na svidenje na naši zabavi v soboto 10. novembra! Pozdrav vsem!—Za društvo št. 170 ABZ: Agnes Jurečič, tajnica.

Pueblo, Colo.—Kampanja zbiranja prostovoljnih prispevkov za pomoč naši rodni Sloveniji, ki se je vršila od hiše do hiše približno tri mesece, je tako rekoč zaključena. To pa ne pomeni, da ne bi sprejemali več pristojnih prispevkov. Vsak nadaljnji dolar bo hvaležno sprejet z namenom in v upanju, da pomaga lajšati trpljenje slovenskega naroda v starem kraju, ki je preostal najhujše okruštosti od zunanjih in notranjih sovražnikov.

Pred nekaj tedni je bilo že omenjeno, da smo razdelili naselbino v pet nabiranih okrožij in za omenjena okrožja so bili določeni sledeči nabiralci: Mrs. Kogovšek in Mrs. Brajda za 1. okrožje; Mrs. Dolgan, Mrs. Verbič in Mrs. Klun za 2. okrožje; Mrs. Kukar in Mrs. Erjavec za 3. okrožje; Mrs. Mrhar in Mrs. Jalovec za 4. okrožje; Mrs. Frank Smrjaj in Mr. John M. Stonich za 5. okrožje.

Vsem nabiralcem, kakor tudi tistim, ki so pomagali na plesni veselici 23. septembra, naj bo naznanjeno, da čisti dobiček od plesne veselice je bil dodan že nabrani vsoti, katere je bila izročena Johnu Germu. On je že odposlal na pristojno mesto vsoto \$1,250, in sicer \$1,150 za pomožno akcijo, \$100 pa SANSu. Spodaj podpisani se želi tem potom iskreno zahvaliti vsem nabiralcem in darovalcem in sploh vsem, ki so v tem oziru kaj pomagali. Zahvala naj jim bo izražena v imenu trpečnega naroda v starem kraju.

Prihodnja seja tukajšnje podružnice SANSa se bo vršila v nedeljo 4. novembra ob pol štiri (3:30) popoldne v Narodnem domu. Dolžnost vseh zastopnikov je, da se omenjene seje udeležijo. Skušajmo kar najbolje izvršiti započeto delo. Živela osvobodjena Slovenija v novi demokratični federativni Jugoslaviji!

John M. Stonich.

Detroit, Mich.—Predvajanje slik o osvoboditvi Belgrade in nastop partizana 13. oktobra v Slovenskem delavskem domu je moralno in materialno prav dobro uspelo. Vstopnina k predavanju slik v korist Združenega odbora (taksa odšteta) je znesla \$93.50. Vsota se je izročila takoj tajniku lokalnega Združenega odbora. Kuvertice za pomoč narodu v Sloveniji so prinesle \$508.35. Poklonili so: Slovensko društvo I. W. O. št. 4339, \$125.00; Slovenski delavski dom, \$100.00; društvo št. 518 SNPJ, \$50.00. Po

\$10.00: Mihael Gregorich, Karl Koss, Jos. in Mally Korsic, NN, Po \$5.00: John Pegan, John Plahar, Vinko Horvat, John Kral, Jack Ločniškar, J a k o b in Frances Gorup, Johnana Janezich, Peter Puhek, John in Katarina Krainz, John Kirar, Frank Tehovnik, Louis Strosberger, Joe Bernik in soproga, Frank Modic, Herman Grebenc, Peter Verderber, John Barich, J. Luzar in soproga, Frances Bozich, Mary Knez, John Bohar, John Mezgec, John Gregorich in soproga, Vera Perinac, Blaž Struel in soproga. 61 je poklonilo manjše vsote.

Naš stari Detroitčan, poznani napredni rojak brat Peter Puhek je s primernim pozdravom odprl program. Nato je prečital pismo, ki ga je poslal dr. Slavko Zore po polkovniku Tartalju, ki je prišel iz Washingtona mesto poročnika Lučovnika, kateri je pred kratkem odpotoval v domovino. Dr. Slavko Zore je bil povabljen od lokalnega Združenega odbora in naše podružnice SANSa, pa vsled odsotnosti jugoslovanskega poslanika iz Washingtona ni mogel priti. Zoretovo pismo detroitskim Slovincem je vredno, da ga čitajo ameriški Slovenci po vseh naselbinah; prosim uredništvo Nove Dobe, da ga ponatisne v celoti. Pismo se glasi:

"Dragi bratje in sestre: "Neizrečno mi je žal, da nisem mogel obiskati Vaše prireditve, da bi Vam povedal, kako se je slovenski narod uprl tiraniji tujca-fašista, kaj vse smo doživeli v težki osvobodilni borbi, kako globoka je bila naša vera v zmago in kako danes slovenski narod gradi svoj novi dom v težko pridobljeni svobodi. Marsikaj slišite danes, kar bi Vam moglo zamaglati pravo sliko o Vaši stari domovini, kjer so se Vaši bratje in sestre sami osvobodili in si postavili svojo pravo ljudsko demokratično oblast. Toda bodite prepričani, da je v tem veliko zlonamernega. Narod, ki si je sam golorok priboril svobodo, se ne bo pustil od nikogar zatirati. Neumna misel, da se bodo vsi stotisoči junških mož in fantov, žena in deklet, otrok in starcev, ki so s svojo osvobodilno borbo zadivili ves svet, naenkrat pustili zatirati, ne vem od koga, morda od svojih herojskih voditeljev, ki so vsi izšli iz samega ljudstva in z njim prenašali kot prvoborci vse strahotne napore in borbe.

"Skoro vsak narod ima peščico protiljudskih elementov, ki živijo ali so živeli na njegov račun. Te protiljudske elemente, ki so se pri nas spajdale s fašizmom in za zavarovanje svojih položajev celo prisegali Hitlerju, je slovenski narod pozval na odgovornost in oni so zbežali skupno s hitlerjevimi krvoloki. In danes tulijo zunaj o terorju v domovini in jokajo za svojimi lepimi stolčki in pozicijami. Ljudstvo je naredilo križ preko njih, ker ljudstvo, ki je bilo izdano in obojeno na smrt, ne pozna pobotanja s hitlerjevimi hlapi.

"Ko bodo odstranjene vse ovire, katerih pa nismo krivi mi, in ki preprečujejo, da bi prihajala v Ameriko pisma od Vaših dragih sorodnikov in prijateljev, ki si niso umazali rok s slovensko krvjo in jim ni bilo treba bežati iz svoje domovine, ker so jo sami z orožjem v roki osvobodili, oni bodo povedali, kako je bilo in je v starem kraju.

"Moram Vam reči, da smo danes ves naš borbeni napor za osvoboditve prenesli na obnovu uničene domovine. Veliko je razrušenega. Težko je življenje doma. Vaši dragi v starem kraju z veliko vero pričakujejo od Vas, da jih boste podprli v teh težkih prehodnih dneh z isto ljubeznijo in dobroti, kot ste spremljali našo herojsko borbo. Ako boste sedaj priskočili na pomoč svojim dragim v starem kraju, boste pokazali, da se še preteka v Vaših žilah uporna kri slovenskih očetov, uporna

kri slovenskega naroda, ki bi mu bila ljubša smrt kot pa življenje pod tujevo peto. Dokazali boste, da je še v Vas zavest človeka, ki nikdar ne zapusti brata v potrebi.

"Prepričan sem, da bo nekoč zgodovina pisala: Slovenci so se goloroki uprli okupatorju in se sami osvobodili izpod tujevega jarma, njihovi bratje v Ameriki, pa so jim pomagali zaceliti rane zadane od tujca in domačega izdajalec.

"Moji dragi bratje in sestre, želim Vašemu delovanju največ uspeha in nekaj toplih in prišernih misli na svojo staro domovino.

Sprejmite moje prisrčne pozdrave—Vaš Slavko Zore, aktivni borec za svobodo slovenskega naroda."

Brat Peter Puhek je predstavil jugoslovanskega partizana polkovnika Tartalja, ki je bil v uniformi nove jugoslovanske ljudske armade. Občinstvo ga je pozdravilo z gromovitem poskenjem in "živijo" klici. Polkovnik Tartalja je v lepi srbohrvaščini povedal mnogo pretresljivega, groznega in velikega o borbi jugoslovanskih narodov. Slovenci v Sloveniji so se z golimi rokami postavili proti najstrašnejši vojni mašini v zgodovini človestva. Njihov način bojevanja proti okupatorju se je razširil od Triglava do Soluna in od Adrije do Črnega morja. Slovenci so izgnali takoj po razsulu stare Jugoslavije in kaptulacije jugoslovanske vojske iz mnogih svojih teritorijev okupatorje. Zasedli in držali mnoge kraje pod partizanskim varstvom vse do osvoboditve.

Polkovnik Tartalja je, da po kaže trdokornost slovenskih partizanov povedal sledeče: "Gestapovci so prignali več stotin slovenskih mož, fantov in dečkov od deset do osemnajst let starih v Zagreb. Postavili so jih v vrsto. Gestapovski komandant jim je držal dolg govora, hvalil visoko nemško civilizacijo in kulturo ter velikega firerja Hitlerja. Poudarjal je, kako bi se morali čutiti srečni vsi ljudje v Evropi, ki so prišli pod oblast velikega nemškega rajha. "Vi niste Windisch, vi ste po krvi Nemci, le po slovanskih barbarih iz juga in zahoda ste potujeni. Postanite zopet dobri Nemci in priselite zvestobo našemu velikemu firerju. Svobodni boste in dobili zopet vse nazaj, kar vam je bilo kot puntarjem odvzeto. Dobili boste tudi posestva onih banditov, ki se dejansko upirajo naši slavni vojni avtoriteti. Pomislite, kaj se je dogodilo onim, ki niso hoteli služiti našega dobrega sveta? Heil Hitler!" Po govoru gestapovca je neki ustaša tolmačil Slovencem Hitlerjeve želje in obetanje vsega dobrega, če postanejo zvesti podaniki velike in mogočne Nemčije. Slovenci so dobro razumeli Nemca in Hrvata. Stali so ravnj—glave pokoncu, nepremično kot hrasti in molčali kot nemi. Le eden mlad kmet in trgovec, se je nekako misal in se oziral po sosedih, kot bi pričakoval kdo bo prvi klonil in se podal gestapu. Njegov enajstletni sinko je to opazil. Skočil je pred očka kot jastreb: "Ata, ne kloni. Slovenci smo in Slovenci bomo umrli rajši, kot bi postali sužnji barbarskemu Švabu. Smrt fašizmu v svobodo narodu." Dečka je pred očetom pobil gestapo, drugi so bili odgnani neznano kam. (Menda v sužnost—v počasno smrt.)

Vidite, dragi Slovenci, ameriški državljani, je nadaljeval polkovnik Tartalja. Tako se je vaš narod v domovini v borbi za svobodo prerodil in v krvi pojeknil. Slovenca čisla Hrvat, Srb in Macedonec. Postali smo rešnični Jugoslavi. Slovenci, Hrvati, Srbi, Macedonci, kot vsak drug narod, ki se je boril za iste cilje, kot naši veliki zaveznički za svojo svobodo proti fašistični sužnosti in za svoj narodni obstanek, so imeli svoje izdajalce. Rupnik, Rožman, Pavelič, Maček, Nedič, Mihajlovič s svoji

jemi bratomorci so pobegnili v senco onih, ki so jih malo prej, kot jih je Hitler Goebbels in Mussolini nazival za svoje sovražnike, plutokrate, kapitaliste, ki hočejo zaslužiti svet in uničiti visoko germansko-rimsko civilizacijo in kulturo. Čudno je to, a je resnično.

Vse to je prešlo, narodi nove Jugoslavije so izbacili svoje izmečke, ki so poskušali za vsako ceno razdvojiti Slovence od Hrvatov, Hrvate od Srbov, Srbe od Macedoncev in obratno, ali radi bratske edinosti partizanov pod vodstvom velikega Tita jim ni in jim ne bo uspelo, če še bolj glasno tulijo od zunaj o terorju in anarhiji v novi Jugoslaviji. Slovenci, Hrvatje, Srbi in Macedonci so vsi bratje. Ni jo sile pa naj pride odkoder hoče, da bi jih zopet podžgala za pokolj med seboj in jih razdvojila.

Ko je bilo predvajanje slik končano se je naš partizan zatekel v spodnje prostore, napolnjene s hrupom pivcev. Komaj se je vsedel k mizi in prižgal cigareto, že je bil obkrožen z radovedneži obojega spola. Vse navskriž so brzela vprašanja, na katere je odgovarjal, v kolikor je mogel v malem "Babilonu." V programu smo imeli pol ure diskuzije, a ko je polkovnik Tartalja končal svoj govor, je bilo veliko ploskanja, toda se nihče od prisotnih ni spomnil, da bi rad kaj več zvedel, kot je v govoru slišal. Če bi le eden stavil na govornika vprašanje, razvila bi se bila zanimiva diskuzija. Pojasneno bi bilo marsikaj, ne samo vprašancu, temveč vsem drugim prisotnim in mučenjem z brezštevilnimi vprašanji v spodnjih prostorih bi lahko odpadlo.

Naša prireditev bi lahko imela še boljši uspeh, ko bi bilo več kooperacije med nami. Prvič smo imeli pristnega partizana v naši sredi. Priredba je bila dovolj rano oglašena. Rokaji iz severovzhodne strani bi si lahko uredili tako, da bi ne imeli isti večer zabave v Slovenskem narodnem domu.

Iz severovzhodne strani sem opazil le one agilne rojake, ki so vedno najdelavnejši povsod, kjer se gre za pomoč herojskim-mučnim bratom in sestram v stari domovini, drugi so se pa bavali z "bingo" in niso pokazali za nekaj tako izrednega nobenega zanimanja. Več je bilo prisotnih kanadskih rojakov in rojakov iz Toledo, Ohio, kot pa naših iz severovzhodne strani.

Najlepša hvala vsem našim vrtilnim članom, ki so mnogo pripomogli s svojim požitvalnim delom, da je naša priredba tako lepo uspela. Sestri Mary Rant, ki je kljub temu, da še ni popolnoma okrevala od svoje nezgode, vztrajno skrbela za dobro postrežbo lačnih, nji gre posebno priznanje. Tako tudi njenemu soprogu Cirilu Rantu, ki je napojil žejne. Pridno so pomagale tudi sestre: Mary Jurca, Mary Knez, Hana Gaber, Frances Kapel, Julija Menton in Katarina Krainz. Bratje: Chas. Gaber, John Krainz, John Plahar, Frank Modic, Joe Korsic, Jože Topoljak, Albert Kirin, Jack Kapel, Stanley Kapel, Mike Gragorich. Prisrčna hvala tudi S. A. Ločniškar za poklonjeno ognjeno kapljico.

Podružnica št. 1 SANSa se posebno zahvali upravi Slovenskega delavskega doma za velikodušen dar in dvorano s spodnjimi prostori, ki jih je dala naši prireditvi, kot vedno, tudi sedaj brezplačno na razpolago. Lep vzgled narodne zavednosti, posnemanja vredno po vseh slovenskih naselbinah v Ameriki. Še enkrat iskrena hvala!

Jože Menton, tajnik.

Chisholm, Minn.—Zapisnik zborovanja federacije društev Ameriške bratske zveze v državi Minnesoti, ki se je vršilo 30. septembra 1945 v Gilbertu, Minn.

Predsednik odpre sejo točno ob eni uri popoldne. Čita se ime (Daje na 6. strani)

Janko N. Rogelj,
predsednik ABZ:

Koliko nas je?

Združeni odbor jugoslovanskih Američanov (ZOJSA) je organizacija, katero tvorijo Slovenci, Hrvati, Srbi, Makedonci in Bolgari. Zadnja letna seja ZOJSA se je vršila v Clevelandu v soboto 20. oktobra. Ko je prišlo do razprave, kako določimo proračun za prihodnjih dvanajst mesecev, so posamezni pričeli spraševati, koliko nas je Jugoslovancev v Ameriki.

Tudi mene so zanimala te številke. Rezultat tega zanimanja je sledeč: V Ameriki imamo danes 250.000 Slovencev, 500.000 Hrvatov, 80.000 Srbov, 30.000 Makedoncev in 10.000 Bolgarov. Vseh Jugoslovancev v Ameriki je 870.000. To je bilo mnenje navzočih, vsak narod je izrekel svoje številke.

Morebiti nas je nekaj več, morebiti še manj, ampak te številke bi bile nekaka podlaga za Jugoslovane v Ameriki. Natančnega števila menda nikoli ne bomo mogli določiti.

Pravimo, da je nas Slovencev okoli dvesto in petdeset tisoč. Poglejmo, kaj pravi statistika naših petih največjih slovenskih podpornih organizacij, katere so: Slovenska narodna podpora na jednota, Kranjsko slovenska katoliška jednota, Ameriška bratska zveza, Slovenska dobrodelna zveza in Zapadna slovenska zveza. The 1945 Fraternal Compend-Digest poroča, da imajo te organizacije v obeh članskih oddelkih 156.418 članov in članic. Kje so ostali Slovenci? Saj pravimo, da nas je dvesto in petdeset tisoč. Pa še nekaj. Koliko imamo posameznih članov in članic, ki pripadajo k dvem ali trem omenjenim organizacijam? Potem je gotovo, da se podano število skrči morebiti na sto in trideset tisoč, ali še nižje.

Ne pozabimo tudi tega dejstva, da je v tem številu stara in nova generacija. Radoveden sem, koliko je še nas Slovencev v Ameriki, ki smo ameriški priseljenci.

Vseh pet omenjenih organizacij ima 47.285 članov v mladinskih oddelkih. Če odštejemo mladinske člane od odraslih oddelkov, dobimo številko—109.133. In če nas je res dvesto in petdeset tisoč Slovencev in Slovenk v Ameriki, koliko polja je še za naše bratske podporne organizacije!

Koliko je premoženje teh organizacij? Statistika pravi, da imajo te organizacije v svojih blagajnah skoro 24 milijonov dolarjev. Lepa vsota, kaj ne? Toda pogledimo na drugo stran, za koliko so člani zavarovani? Poročila pravijo, da je naš slovenski narod pri teh petih organizacijah zavarovan za skoro sto milijonov dolarjev.

Kako trdne in močne so organizacije? Odgovor: Njih povprečna solventnost je 123.25%. Koliko je povprečna obrestna mera od vseh investicij? Odgovor: 3.49%.

Poleg preje omenjenih bratskih podpornih organizacij, imamo še Slovensko podporno zvezo "Sloga" in Družbo sv. Družine, ki sta obe tudi bratski podporni organizaciji, katerih statistike pa nimam pri rokah. Nato imamo še Slovensko žensko zvezo, Progresivne Slovenke in Moško zvezo, ki so delno podporne, družabne in kulturne skupine. Njih članstvo povečini pripada k že preje omenjenim organizacijam.

Hrvatje imajo v Ameriki dve poznani podporni organizaciji. Prva je Hrvatska bratska zajednica s 95.078 člani, druga je Hrvatska katoliška zajednica v Združenih državah ameriških s 9.303 člani. Sodiijo, da je pri Hrvatski bratski zajednici včlanjenih okoli deset tisoč Srbov.

Srbi imajo v Ameriki organizacijo: Srbski narodni savez, ki ima v obeh oddelkih 21.388 članov in članic.

Premoženje Hrvatske bratske zajednice je okoli 14 milijonov dolarjev, Hrvatske katoliške zajednice \$934.388 in Srbskega narodnega saveza \$2.739.248.

Na podlagi teh števk je premoženje vseh omenjenih jugoslovanskih organizacij v Ameriki okoli 42 milijonov dolarjev.

O Makedoncih in Bolgarih mi ni znano, če so organizirani v podpornih bratskih organizacijah. O tem morebiti poizvem, ko nanese prilika.

Ta opis naj bi bil podlaga za nadaljnje poizvedovanje in določevanje: Koliko nas je, koliko štejemo in kako smo organizirani.

To bi bilo baš potrebno sedaj, ko se je porodila močna in samosvoja, svobodna in federativna Jugoslavija. O nas so tako malo vedeli naši bratje in sestre onkraj morja, zato so nas tudi prav tako cenili. Če bi pa jugoslovansko časopisje informiralo svoje čitatelje o našem kulturnem, gospodarskem in bratskem udejstvovanju v Ameriki, gotovo bi malo več mislili o nas ter tudi skušali pridobiti tesnejše zveze z nami.

Da, samo toliko nas je Jugoslovancev v Ameriki, kot govore zapisane številke. Druga svetovna vojna nas je združila prvičkrat v zgodovini našega naselništva. Danes imamo skupno organizacijo ZOJSA, katerega tvorijo: Slovenski narodni svet, Hrvatsko narodno vijeće, Srbski vidovdanski kongres in macedonski-bolgarski kongres.

Mi smo pripravljeni, da napravimo zvezo z domovino onkraj morja. Ali pa je tudi domovina pripravljena na zvezo z nami?

Bodočnost bo kmalu povedala.

DOPISI

(Nadaljevanje s 5. strani)

na uradnikov in zapisnik prejšnjega zborovanja. Zapisnik sprejet kot čitan. Tajnik se izrazi, da je zelo žalostno, ker nobeno društvo iz Gilberta ni zastopano. Sledi čitanje društvenih zastopnikov. Društva so zastopana sledeče: St. 1: Frank Tomsich, Jr., in Charles Merhar; št. 2: Anton Knapp, Frank Bacher in Joe Champa; št. 25: John Lavrich, Anton Skrijanc in John R. Strah; št. 30: Anton Hren in Louis Ambrozich; št. 85: Matt Anzelc; št. 129: Johana Kolenc, Mary Merhar in Mary Benko; št. 200: John Otrin, Joseph Mertel. Navzoč je tudi glavni blagajnik Louis Champa.

Predsednik izrazi svoje obžalovanje, da je zborovanje tako maloštevilno obiskano; upa, da bo prihodnje zborovanje imelo več zborovalcev. Oglasi se s brat Zgajnar, ki ni društveni zastopnik, pa bi rad prisostvoval seji. Predlagano in sprejeto, da se mu ugodí. Brat Zgajnar poroča, da se je trudil, da bi društva na Gilbertu poslala svoje zastopnike na zborovanje federacije, pa ni imel uspeha. Zastopnik društva št. 1 priporoča, da naj bi se gilbertska društva še posebej povabila na federacijsko sejo. Sledi razprava, kako oživeti društva, ki so bila nekaj aktivna, sedaj pa spijo. Brat Anzelc pravi, da moramo najprej oživeti naše društvene seje in šele potem moremo računati, da bomo imeli večjo udeležbo na federacijskih sejah. K zavedi govorijo tudi bratje Otrin, Ambrozich in Bovetz.

Tajnik čita pismo od federacije in se zahvali društvu, ki nam je preskrbelo tako lep prostor za zborovanje. Potem poda račun stroškov za prejšnje zborovanje. Izdatki so \$47.85, in v federacijski blagajni ostane \$193.18. Poročilo tajnika-blagajnika se sprejme.

Predsednik prečita vsebino kablograma, ki ga je glavni tajnik Anton Zbašnik v imenu Ameriške bratske zveze poslal državnemu tajniku Byrnesu v London, v zadevi pravične ure-

ditve jugoslovanskih mej. Federacija ta čin odobrava in se glavnemu tajniku zahvaljuje. Glavni blagajnik poroča, da so slični kablogram poslali tudi od organizacije Slovenskega narodnega doma na Elyu. Federacija izraža priznanje in zahvalo. Zastopnik društva št. 200 predlaga, da naj bi tudi minnesotska federacija poslala tak kablogram na našega državnega tajnika. Zastopnik društva št. 85 pa stavi protipredlog, da se naj vsota, ki bi jo bilo treba plačati za kablogram, rajši nakaže SANSu, ki naj razpolaže s poslanim denarjem v korist Jugoslavije. Zastopnik društva št. 30 stavi dodatek k protipredlogu, da se z blagajne federacije nakaže v ta namen SANSa vsota \$25.00. Protipredlog z dodatkom sprejet.

Brat spredsednik poroča, da so na Evelethu dali napraviti spominsko ploščo za vojaše iz njihovega mesta. Brat tajnik nima posebnega poročila, želi pa, da bi se prihodnja federacijska seja vršila v Chisholmu, ker ta krat se bo zborovanje lahko vršilo že v Slovenskem narodnem domu. Brat Tomsich, zastopnik društva št. 1, priporoča, da bi se malo bolj zanimali za pridobivanje novih članov. Zastopnik društva št. 2 priporoča, da naj bi se članom, ki so odpuščeni iz vojaške službe, dalo nekaj več časa za prijavo pri društvu. Tajnik. Po njegovem mnenju je dni 30 premal; naj bi se rok podaljšal na 60 ali 90 dni. Navzoči pomožni glavni tajnik priporoča, da naj bi se vsak član-vojak kar najhitreje po odpuščenju pri društvu. Zastopnik društva št. 200 predlaga, da naj bi se v našem glasilu vsak teden pozivalo odpuščene člane-vojaše, da naj se prijavijo pri društvu. Tajnik. Kih, kakor hitro pridejo domov; poziv naj bi bil v slovenščini in angleščini.

Zastopnik društva št. 30 se zahvaljuje glavnemu uradu, ker je bilo vse dobro urejeno z ozirom na izplačilo neke operacije. Brat Anzelc izjavlja, da je bila Minnesota vedno aktivna za ABZ, sedaj pa je nekako počasna. Priporoča vsem, da bi postali malo bolj aktivni. Zastopnik društva št. 200 priporoča, da naj bi se federacijske seje vršile samo enkrat na leto.

Na vprašanje, kako je s skladom, v katerega plačujemo po 10 centov naklade za izplačevanje smrtnin za padli vojaši, poroča glavni blagajnik, koliko smo že dosedaj izplačali teh smrtnin, in izjavlja, da bo glavni odbor naklado ukinil, kakor hitro bo čas za to. Poziva navzoče, da bi poživeli agitacijo za vedno večjo ABZ, in navaja, kako naj agitatorji tolmačijo dobre strani organizacije prospektivnim novim članom.

Brat Anzelc poudarja, da so kampanje in kampanjske nagrade potrebne in koristne. Na pripombo, da naj tajniki gredo na delo, da imajo še posebne nagrade od vsakega mladinskega člana, brat Anzelc pojasni, zakaj tajniki dobijo tiste nagrade.

Nato je bilo sklenjeno, da se bo prihodnja federacijska seja vršila meseca maja 1946 v Chisholmu, Minn. Datum in prostor bo tajnik pravočasno naznanil. Poseben poziv z ozirom na prihodnjo federacijsko sejo meseca maja: "V imenu federacije minnesotskih društev ABZ so vsa društva ABZ v Minnesoti vabljena, da pošljejo na zborovanje svoje zastopnike, posebno pa še društva iz Gilberta. Saj so federacijske seje zelo pomembne in se na istih lahko mnogo naučimo. Bodimo složni in delajmo skupno vsi za boljše in večjo Ameriško bratsko zvezo."

Federacija minnesotskih društev ABZ se tudi prav lepo zahvaljuje društvu v Gilbertu, ki je za to zborovanje preskrbelo tako lep prostor (Community Center). Obenem se federacija zahvali mestnemu odboru v Gilbertu, ki nam je dal dvorano

brezplačno na razpolago. Se enkrat: prav lepa hvala!

Z izrazi upanja, da bodo na prihodnjo federacijsko zborovanje v Chisholmu meseca maja zastopana vsa minnesotska društva ABZ, je bilo zborovanje zaključeno.—Za federacijo društev Ameriške bratske zveze v državi Minnesoti:

Mary Nosan, zapisnikarica.

Duluth, Minn.—Zadnje čase sem se nekoliko potikal v bližini Dulutha, ker smo imeli še kar lepe dneve indijanskega poletja. Videl sem tudi več lepih srnjakov, ki so jih srečni lovci pripeljali iz sosedne Canade, kjer je lov odprt. Mnogi Slovenci težko pričakujejo glasov od svojih sorodnikov iz starega kraja. Kot vidimo v slovenskih listih, so nekateri rojaki že prejeli pisma od svojcev iz starega kraja, kar znači, da poštni promet že vsaj nekoliko posluje. Skoro iz vseh pisem, ki so bila priobčena, je razvidno, da so naši bratje in sestre v rodni Sloveniji neprijetno huje trpeli, kot smo si mogli tu predstavljati. Slovenci in Jugoslovani v starem kraju ne bodo nikdar pozabili, kaj so jim prizadeli njihovi večni sovražniki, Nemci in Italijani in pa tudi razni izdajalski kvizlingi. Vse pa kaže, da je berlinskemu gospodstvu v Evropi odzvonilo in da je stopil Slovan na dan, ter si bo v bodoče sam krojil svojo usodo.

Matija Pogorelec.

Waukegan, Ill.—Ob petindvajsetletnici Slovenske zadruge. — V soboto večer 10. novembra se bo tukaj praznovala 25-letnica Slovenske zadruge trgovine. (Waukegan-North Chicago Cooperative Association).

Program bo odprt s banketom ob 6:30. Po banketu bodo nastopili s petjem švicarska družina Joderjev "Frauen Filder". Poslovedja Matt Ogrin bo pozdravil goste v slovenskem jeziku. V angleščini bo govoril v imenu Co-op Trading Co. njihov poslovodja Jacob Liukku. Glavni govornik pa bo Louis Warbington iz Ohio. Stoloravnatelj Anthony Pierce bo predstavil pionirje zadruge. Zaključna točka bo ples in prosta zabava. Vstopnina na banket bo 75 centov, vstopnina k ostalemu programu bo prosta.

Zgodovina Slovenske zadruge je slika aktivnosti in solidarnosti tukajšnje slovenske naselbine. Mnogo zanimivega bi se dalo opisati o marljivem delovanju tega ali onega rojaka. Žal, da je čas pozen, treba se je omejiti le na najvažnejše točke razvoja zadruge.

Ideja za ustanovitev zadruge je bila sprožena meseca februarja leta 1920 po pokojni Apoloniji Tonin na seji ženskega društva, št. 119 SNPJ. V idejo se je takoj zainteresirala večina članic. Sprejet je bil predlog, da se povabi na skupno sejo vsa slovenska in hrvatska društva naselbine. Ugajala je ideja tudi ostalim rojakom. Dne 23. aprila se je udeležilo skupne seje 26 zastopnikov podpornih organizacij. Že na tej seji je bil izvoljen začasni odbor. Sklenilo se je nadaljevati s pričetim delom in poudarjalo, da je treba najprej zainteresirati članstvo raznih organizacij. Izvoljen je bil še poseben odbor, katerega naloga je bila preskrbeti informacij glede ustanovitve in poslovanja od Co-op Trading Co., katero so ustanovili finski in švedski rojaki že devet let poprej. Sledilo je še več sej in vodila se je živahna kampanja za nabiranje članov.

Dne 17. avgusta se je združilo ali inkorporiralo 225 delničarjev v Waukegan-North Chicago Cooperative Association. Članarina je bila \$1, delnice pa po \$25. Vsota \$10.000 je bila zapostavljena za pričetek.

Prva Slovenska zadruga grocerijska trgovina je odprla vrata dne 13. septembra 1920 na

Presco in 11. cesti v North Chicagu. Trgovski obrat z upravo in blagom je bil kupljen od rojaka John Možina, kateri jo je obratoval, dokler ni bil nastavljen prvi poslovodja Richard Spaček. Ta jo je vodil samo par let, njega je nasledil John Zalar, ki je posloval do leta 1930.

Zadruga je uspevala takoj spočetka. Že leta 1921 je bilo prodanega blaga za \$68.515; ta vsota se je podvojila v prvih treh letih. Ker najeti prostori niso več odgovarjali potrebam, se je sklenilo sezidati lastno poslopje. V to svrhu je bil kupljen vogal desete ceste in Wadsworth ulice. Nova trgovina s prostori za zalogo je stala \$30.000. V novih prostorih je trgovina uspevala še bolje. V letu 1929 se je vsota prodanega blaga že blizu št. milijonu. Prišla pa je depresija in izkupiček je padel v letu 1930 na \$116.978. Po depresiji se je trgovina zopet zboljšala; v letu 1939 je izkupiček zopet dosegel \$154.820, članov pa je bilo 497.

Leta 1933 se je odprla prva podružnica v malem najetem prostoru na Victoria in 13. cesti v North Chicagu. Trgovina je v tem neznatnem prostoru tako uspevala, da ni kazalo družega kakor kupiti poslopje, ko je bilo isto postavljeno na prodaj. Druga podružnica je pričela obratovati v letu 1934 na Oak St. v Waukeganu. Nekaj let pozneje se je poskusilo s tretjo, v sredini trgovskega središča na Sheridan cesti v North Chicagu. Zadnji dve trgovini nista tako dobro uspevali kakor prvi dve. Mnenje je danes, da je temu bil vzrok najbrž to, ker se ni vnaprej preiskalo, ali so ljudje, živčiji v okolici pripravljeni kupovati v zadrugi trgovini ali ne. Ker ni bilo dovolj uspeha, se je obrat teh trgovin prenehal, prenovila pa se je glavna trgovina in spremenila poslovanje v samopomočno ali self-service trgovino v juniju 1942. Članstvo se v začetku ni popolnoma strinjalo s prenovitvijo, ampak izkazalo se je, da je bil to korak v pravo smer, posebno ker je zadnja leta tako primanjkovalo delavskih pomoči in tudi finančno se je sprememba dobro izkazala.

Lansko leto, 1944, je bilo prodanega blaga za \$253.030.62. Organizacija ima danes 540 polnomočnih članov in 750 delnih članov. To pomeni, da 540 članov lastuje po eno ali več delnic. (Nikdo jih ne more lastovati več kakor 20, pri glasovanju pa se šteje samo en glas na člana, brez razlike koliko delnic kdo lastuje). Delni člani so tisti člani, ki še niso plačali cele delnice. Mnogo novejših članov, posebno mladina, namreč pristopa skozi povrtno rebato.

V 25 letih je bilo delničarjem, največ pa odjemalcem izplačanih čez \$100.000 povratka ali rebata. Zadnjih par let se je nekaj odstotkov iste pridržalo za pripravo za bodočnost ali Equity rezerve fund, v katerem je že nabranega \$16.577.17, v splošni rezervi je \$7.769.85, delnice pa člani lastujejo za \$29.541.36.

V bližnji bodočnosti se name-rava prenoviti in razširiti obe trgovini ter pričeti s prodajo hišno-električnih aparatov (Electrical home appliances). Dela se tudi na to, da bi se skupno z Co-op Trading Co. pričelo z obratom premoga in kurjave.

Ko so rojaki ustanavljali zadrugo, so vedeli, da delajo za dobro stvar, niso pa vedeli na kako široko morje so zavesljali. Kmalu so se zavedli, da zadruga trgovina ni navadna grocerija, ampak da je to dalekosežna ideja, katero bo treba malo bolje preučiti. Tako je bila zadruga včlanjena v Central State Co-op League leta 1928, in je danes članica Co-op Wholesale. S pomočjo teh organizacij se je razširjevala zadruga izobrazba. Ustanovljen je bil ženski klub Co-op Women's Guild, ki je mnogo pomagal pri razširjeva-

nju zadrugne misli, udejstvoval se je ta klub tudi ob prilikah, ko so socialne razmere potisnile rojake ob zid. Ker pa danes potreba angleškega jezika prevladuje, vodi izobraževalno delo največ za to postavljen odbor ali Educational Committee.

Sedanjí poslovodja, Matt Ogrin, je prevzel to službo leta 1930, bil pa je nastavljen kot uslužbenec v trgovini že od leta 1922. Pod njegovim vodstvom je zadruga preorala depresijo in vojno, ter je danes v vseh ozi-rih na boljšem stališču kot kdaj poprej. Matt je vedno vljuden in prijazen tako z odjemalci kakor tudi z delavci. Poleg tega je zaveden zadrugar. Ni ga dela, ki bi bilo zanj pretežno in ure njegemu nikdar predolge, samo da je uspeh. Istih misli s njim je tudi pomožni poslovodja Anton Kerzic. Tudi v njem ima zadrugništvo izborna moč.

Priznanje gre tudi ostalim uslužbencem, ker niso zapustili svojih služb v vojnem času, ko so se jim nudile boljše plače po industrijah, in ko je bilo njihovo delo zelo otežkočeno vsled pomankanja blaga.

Na odboru ali direktoriju se je skozi vsa leta udejstvovalo število aktivnih rojakov. Tudi njihova razsodnost o pravem času je pripomogla k današnjemu uspehu, največ zasluge pa imajo pri tem zvesti odjemalci, ki so podpirali zadrugno trgovino skozi vseh 25 let.

Albina L. Furlan.

Barberton, O.—Društvo Sv. Martina, št. 44 ABZ, je izgubilo enega izmed ustanoviteljev, brata Petra Lužarja. Umrli je dne 12. oktobra 1945, po večmesečnem bolehanju, v starosti 64 let. Pokojni je bil rojen v Brestu pri Ligi, v Jugoslaviji. Tukaj zapuščal žalujočo soprogo Johano, katere je tudi ustanoviteljica društva, in brata Martina v Akronu, Ohio. Pogreb je bil iz slovenske cerkve na Holy Cross pokopališče v Akronu. Pokojni je bil zelo mirnega značaja.

Ostali se zahvaljujejo vsem, kateri so pokojnega obiskovali v času bolezni. Vsem, kateri so darovali cvetlice za mrtvaški oder, in vsem, kateri so pokojnega spremlili na pokopališče.

Dne 30. septembra 1945 je pri društvu umrla sestra Frances Poje, rojena Drobnič, doma iz Blok v Jugoslaviji. Devet mesecev prej pa je umrl pri društvu njen soprog Frank Poje, priljubljen in zelo vnet društvenik. Kar je bilo posebno žalostno pri smrti v Pojetovi družini, je to, da noben izmed dveh sinov v vojaški službi ni mogel priti domov, da bi bil navzoč pri pogrebu staršev.

Poleg žalostnih novic naj omenim tudi vesele. Te so, da se na-

ši društveni fantje-vojaki polagoma vračajo domov iz raznih delov sveta. Sledeči so dosedaj z veseljem oblekli civilno obleko: Anthony Kaluža, John Penko, Ciril Tonja, Louis Obreza, John Ujčić in Frank Okolish. V vojaški službi ima društvo še 41 članov in eno članico. To bo veselja, ko se vsi vrnejo domov med nas. V to svrhu bo njim v počast društvo priredilo primeren banket. Že dolgo časa se pripravljam, da bi omenil našo ohijsko federacijo. Ko čitam o zborovanjih federacij v drugih državah, me je nekako sram, da smo v Ohio tako zaspani, da se niti enkrat v letu ne snidemo skupaj. V času vojne smo se izogovarjali, da smo preveč zaposleni. Manjkalo nam je gasolina za naše lize. Sedaj bo najbrž kriva bližajoca se zima in slaba pota in—hripave lize.

Pravo društveno življenje se vendar kaže in izpolnjuje v tem, da se članstvo shaja skupaj na sejah. Ako članstvo to ne dela, s tem pokaže, da se ne zanima zadosti za svojo organizacijo. Ako se ne zanima zadosti, tudi ni zadostnega napredka. Največja nevarnost za naše bratske organizacije je ravno to, da postaja čimdalje bolj podobne zavarovalnim družbam, kar nam zna prinesiti v bodočnosti bolj stroge postave in tudi davek, katerega smo sedaj prosti.

Društveni uradniki namreč postajajo le nekaki agenti, to je, prejemajo in odposiljajo asessmente, podpisujejo potrebne listine; prejemajo iz glavnega urada čke za podporo in smrtino in iste izročajo upravičencem. Na mesečnih sejah dostikrat ni kvoruma, čeravno društva štejejo več sto članstva. Edino upanje, da se oživi enkrat tako živahno društveno življenje, je naša mladina, ker računati moramo, da pri starejšemu članstvu ni samo namenska nemarnost, ampak aktualna onemoglost. Ta in oni mi dostikrat toži, kako rajd bi prišel na sejo, pa so noge slabe in čez teden izmučeno telo potrebuje počitka. Upati je, da se bo dalo vso potrebno pozornost naši mladini, sedaj ko je minula vojna, in da bo naša Zveza zopet prednjačila drugim bratskim organizacijam v tem oziru, tako kot je v preteklosti.

Anton Okolish.



VLOGE

v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance Corpora-
tion, Washington, D. C.
Sprejemamo osebnostne in društvene
vloge

LIBERALNE OBRESTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue. REnd. 5670

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

VSAK DAN PRIOBČA TUDI ZANIMIVA PISMA,

ki jih prejemajo rojaki od svojcev iz starega kraja. Naročite Enakopravnost še danes.

Naslov lista je:

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio